

Kajaanin kaupunki

2021

HENKILÖSTÖ-

RAPORTTI

Sisällysluettelo

JOHDANTO	1
1 HENKILÖSTÖTALOUS	2
1.1 Henkilöstön määrä.....	2
1.1.1 Kajaanin kaupungin ja liikelaitosten henkilötyövuodet.....	2
1.1.2 Palvelussuhteiden määrä työsuhteen luonteen mukaan 31.12.2021.....	4
1.1.2.1 Palvelussuhteiden määrä 31.12.2021.....	5
1.1.2.2 Työ- ja virkasuhteet 31.12.2021.....	5
1.1.2.3 Henkilöstö sopimusaloittain 31.12.2021.....	6
1.2 Henkilöstökulut.....	6
1.3 Työnantajan investoinnit henkilöstön osaamiseen ja työkykyyn.....	8
1.3.1 Esimerkkejä Koulutus- ja kehittämishankkeista 2021.....	8
1.3.2 Koulutusapurahat.....	9
1.3.3 Sähköinen kulttuuri- ja liikuntaseteli.....	10
1.3.4 Liikuntaryhmät ja muu työhyvinvointia edistävä toiminta.....	10
1.3.5 Työkykyä ylläpitävä toiminta.....	10
1.3.6 Työterveyshuolto.....	11
2 HENKILÖSTÖRAKENNE	14
2.1 Keski-ikä.....	14
2.2 Ikäjakauma.....	14
2.2.1 Ikäjakauma palvelussuhteen luonteen mukaan.....	15
2.2.2 Vakituisten ikäjakauma.....	15
2.3 Rekrytoinnit.....	15
2.4 Vakinaisen henkilöstön vaihtuvuus.....	16
3 ELÄKKEELLE SIIRTYMINEN	17
3.1 Eläkkeelle siirtyneet.....	17
3.2 Henkilöstön eläkepoistuma, arvio 2022–2040.....	18
4 VERTAILUTIETOJA HENKILÖSTÖSTÄ	20
4.1 Palkkakartoitus 31.12.2021.....	20
4.2 Sukupuolijakauma toimialoittain ja tulosalueittain 31.12.2021.....	23
5 KESKEYTYKSET	24
5.1 Sairauspoissaolot.....	24
5.1.1 Sairauslomien palkkakustannukset.....	24
5.1.2 Sairauspoissaolot yhteensä työpäivinä.....	24
5.1.3 Sairauspoissaolot diagnoositiedoittain.....	25
5.2 Sairauspoissaolotyöpäivät keskimäärin/henkilötyövuosi kaupunki ja liikelaitokset 2019–2021.....	26
5.3 Henkilöstön palkattomat yksityisasiat.....	26
5.4 Palkattomat vapaat säästösyistä.....	27
5.5 Poissaolojen palkkakustannukset v. 2021.....	27
6 TYÖ- JA TYÖMATKATAPATURMAT	28
6.1 Työtaturmat Kajaanin kaupunki ja liikelaitokset.....	29

Johdanto

Vuosi 2021 oli toinen koko maailmaa koetteleva koronavuosi. Tautiaaltojen tiivis seuraaminen, ja varautuminen tautitilanteen pahenemiseen värittivät palvelun järjestämistä joka puolella kaupunkiorganisaatiota.

Kaupungin varautuminen pandemian aiheuttamiin taloudellisiin, sosiaalisiin ja inhimillisiin vaikutuksiin on onnistunut hyvin, ja henkilöstö on pysynyt muuttuvissa tilanteissa toimintakykyisenä ja varsin hyvinvoivana. Korona-aikana on kiinnitetty paljon huomiota työn turvallisuuteen ja terveellisyys. Henkilöstön toimintaohjeet on laadittu viranomaisyhteistyönä. Etätöitä on tehty yleisen etätösuosituksen mukaan niissä työtehtävissä, joissa se suinkin on ollut mahdollista.

Erityinen kiitos koko Kajaanin kaupungin henkilöstölle sinnikkäästä työstä koronan keskellä!

Talouden sopeuttamissuunnitelman toteuttaminen on ollut koko kaupunkiorganisaation tehtävänä viimeisinä vuosina. Yleistä henkilöstömenosäästötavoitetta ei suunnitelman mukaan saavutettu. Henkilöstöpalvelut koordinoi toimialojen henkilöstösuunnittelua aiempia vuosia tarkemmin vuoden 2022 Henkilöstö- ja koulutussuunnitelmaa tehtäessä. Jatkossakin on tärkeää, että henkilöstöresurssi mitoitetaan huolellisesti palvelujen järjestämisen tarpeisiin. Toisaalta erityinen haaste kaupungilla tulee jatkossa olemaan osaavan työvoiman saaminen avoimeksi tuleviin tehtäviin.

Pääsopimusten mukaiset neuvottelut työnantajan edustajien ja henkilöstöjärjestöjen välillä ovat toteutuneet erinomaisen hyvässä hengessä. Kajaani-sopimus vuosille 2019–2021 on antanut paikallista lisäperustaa yhteistyön tekemiseen ja yhteisten näkemysten muotoutumiseen henkilöstöjärjestöjen ja työnantajan edustajien välillä. Kajaani-sopimukseen on kirjattu henkilöstöjohtamisen yhteinen tahtotila: Hyvinvoiva henkilöstö on avainasemassa, kun järjestetään kaupungin palveluja! Kajaani-sopimuksella halutaan korostaa toimijoiden luottamuspääomaa.

Työyhteisöjen toimivuutta arvioidaan joka toinen vuosi Työterveyslaitoksen Parempi Työyhteisö (ParTy) -kyselyllä. Kyselyn tulosten perusteella kukin työyksikkö tekee kehittämissuunnitelman, jonka toteuttamista yksiköt raportoivat. Kyselyn tuloksia hyödynnetään myös koko kaupunkitason osaamisen kehittämisessä.

Kajaanin kaupungin strategisia arvoja ovat oikeudenmukaisuus, suvaitsevaisuus, turvallisuus, luottamus tulevaisuuteen. Kajaanin kaupungin tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman 2020–2022 mukaisesti kaupunki työnantajana haluaa huolehtia henkilöstön tasa-arvoisesta ja yhdenvertaisesta kohtelusta.

Jyrki Komulainen
henkilöstöjohtaja

1 Henkilöstötalous

1.1 Henkilöstön määrä

1.1.1 Kajaanin kaupungin ja liikelaitosten henkilötyövuodet

Henkilötyövuosi HTV 2 = palkallisten palveluksessa olopäivien lukumäärä kalenteripäivinä/365 suhteutettuna ko. ajanjaksoon (vähennetty palkattomat poissaolot viikkotyöajan mukaan)

Henkilötyövuodet - palkattomat vapaat	2021				2020	Ero
	Vaki- tuiset	Määrä- aikaiset	Työllis- tetyt	Yh- teensä	Yh- teensä	2021-2020
Kaupunginhallitus ja kaupunginjohto	2,5	0,2		2,7	2,6	0,1
Hallintopalvelut	30,5	3,3	2,9	36,7	29,4	7,3
Henkilöstöpalvelut	9,1	1,0	0,4	10,5	11,9	-1,4
Talouspalvelut	9,4			9,4	11,4	-2
Elinvoimapalvelut	25,5	7,0	0,6	33,1	30,9	2,2
Sivistyslautakunta	4,3	1,7		6	3,0	3,0
Varhaiskasvatus	261,4	85,4	5,9	352,7	336,2	16,5
Perusopetus	329,6	84,5	4,2	418,3	408,8	9,5
Kulttuuripalvelut	76,5	13,8	1,1	91,4	95,5	-4,1
Nuorisopalvelut	12,0	7,7	4	23,7	18,6	5,1
Kaukametsä	40,6	33,6	1,8	76,0	88,1	-12,1
Ympäristötekniinen hallinto	3,2			3,2	3,2	0
Maankäyttö, suunn. ja viranom.toim.	29,8	4,2		34	34	0,0
Kunnallistekniikka ja liikunta	58	7,8	5,6	71,4	67,8	3,6
Tilakeskus	42,3	2,9	0,9	46,1	46,5	-0,4
Kainuun pelastuslaitos	59,5	24,3		83,8	66,4	17,4
Tukityöllistäminen			5,2	5,2	28,6	-23,4
Kaupunki yhteensä	994,2	277,4	32,6	1304,2	1282,9	21,3

Kajaanin Vesi –liikelaitos	18,5	1,6		20,1	19,9	0,2
Kajaanin Mamselli -liikelaitos	135,2	16,9	4,7	156,8	148,5	8,3
Kajaanin kaupungin koulutusliikelaitos	271,2	48,6		319,8	303,3	16,5
Liikelaitokset yhteensä	424,9	67,1	4,7	496,7	471,7	25
Kaupunki ja liikelaitokset yhteensä	1419,1	344,5	37,3	1800,9	1754,6	46,3

Muutokset	Vaki- tuiset	Määrä- aikaiset	Työllis- tetyt
Muutos kaupunki	27,0	34,7	-0,9
Muutos liikelaitokset	14,4	9,3	1,3
Yhteensä	41,4	44,0	0,4

Kaupungin kesätyöharjoittelijoita vuonna 2021 noin kuukauden mittaisella työsuhteella oli 36 henkilöä. Kesätyöseteliläisiä kahden viikon työsuhteella oli 67 henkilöä.

Muu henkilöstöresurssi / Henkilötyövuosi

- Vuokratyöntekijät
  - o Henkilöstönvuokraukseen käytettäviä kuluja kertyi vuonna 2021 571 323 euroa, kun vuonna 2020 vastavia kuluja kertyi 393 562 euroa. Henkilötyövuosiksi muutettuna henkilöstönvuokrauskulut vuonna 2021 muodostavat noin 16,32 henkilötyövuosipanoksen.
- Toimeksiantosopimukset (peruskaupunki 54kpl ja koulutusliikelaitos 52kpl)

HTV:n muutoksien syyt toimialajohtajien ja liikelaitosten johtajien mukaan

Konsernipalvelut

Keskushallinnon organisaatorakenne muuttui hallintosäännön uudistuksella 1.8.2021. Konsernipalvelut-toimiala sisältää elinvoimapalvelut, hallintopalvelut, henkilöstöpalvelut ja talouspalvelut. Organisaatorakenne aiheutti siirtymisiä eri tulosityksiköihin. Hallintopalvelujen htv:n kasvu selittyy tukipalvelujen keskittämällä, sisäisillä siirtymillä eripuolilta organisaatiota.

Sivistystoimiala

Keskushallinnon talouspalveluista on siirtynyt 1,7 HTV:tä sivistyslautakuntaan. Kajaanin kaupunginteatteri -liikelaitos on purettu ja teatterin HTV on lisätty 1.1.2021 alkaen kulttuuripalveluihin. Keskushallinnon talouspalveluista on siirtynyt 1,7 HTV:tä sivistyslautakuntaan. Kajaanin kaupunginteatteri -liikelaitos puretaan ja teatterin HTV lisätään 1.1.2021 alkaen kulttuuripalveluihin. Varhaiskasvatuksessa on varattu määrärahaa kokeiluun pysyvien sijaisten palkkaamisesta, mikä kasvattaa HTV:tä. Samalla kuitenkin vuokratyöhön varattua määrärahaa on pienennetty. OKM:n hankkeissa toimii kahdeksan varhaiskasvatuksen vakituista työntekijää ja heille on palkattu omaan työhönsä sijainen hankkeen ajaksi. Työllistettyjä on palkattu 5,9 ja heidän palkkakustannukset menevät Kajaanin kaupungin työllisyshoidon budjetista, mutta näkyvät henkilöstömäärässä.

Perusopetuksessa oppilasmäärä on suurimmillaan; henkilöstöä on rekrytoitu ko. tarpeen mukaan. Erityisen tuen kasvusta johtuen oli perustettava 4 uutta pienluokkaa, joissa kussakin on sekä opettaja että koulunkäyntiavustaja. Elokuussa 2021 aloitettiin Kajaanissa laajamittainen kaksikielinen opetus vuosiluokilla 1-4. Edellä mainittujen luokkien perustamisesta johtuen tarvittiin 3 yleisopetuksen luokkaa vähemmän. Hankerahalla toimivat Helpipari sekä nivelvaiheen opinto-ohjaaja lisäsivät osaltaan htv-kasvua. Perusopetuksessa ei koronaohjeistuksen mukaisesti saa tulla vähäisissäkään oireissa töihin, jonka vuoksi oli palkattava sijaisia, mikäli heitä oli saatavilla.

Ympäristötekniinen toimiala

Henkilötyövuosia oli 154,7 (160 vuonna 2016, 158 vuonna 2017 ja 152 vuonna 2018, 155,4 vuonna 2019, 151,4 vuonna 2020). Ympäristötekniisen toimialan tukipalveluihin on kirjattu konsernipalveluista 1,75 HTV hallinto-, talous- ja tietohallinnon työpanosta. Henkilöstön korkeasta keski-ikästä pääosin johtuvaa vaihtuvuutta, joka on akuuteimmassa vaiheessa 2020–2024, hoidetaan aktiivisella rekrytoinnilla koko ajan. Osaavan työvoiman saanti asiantuntijatehtäviin on haastavaa. Määräaikaisella työvoimalla, yhteensä 14,9 HTV on saatu hoidettua kausiluontoisia työtehtäviä sekä korvattua jonkin verran vajetta vakituksessa henkilöstössä. Työllistettyjä on ollut palkattuna 6,5 HTV kesäaikana.

Kajaanin Mamselli -liikelaitos

Kajaanin Mamsellin henkilöstömäärä oli vuonna 2021 yhteensä 156,8 HTV:a, jossa kasvua edelliseen vuoteen 8,3 HTV:a. HTV:n kasvu johtui oman sijaispoolin muodostamisesta, sairauslomien sijaisuuksista ja osatyökyvyttömyyseläkkeelle vuoden 2020 loppupuolella siirtyneiden rinnalle rekrytoiduista henkilöistä. Vanhuuseläkkeelle jäi kahdeksan (8) henkilöä.

Kajaanin kaupungin koulutusliikelaitos

Koulutusliikelaitoksen henkilöstömäärä on kasvanut 16,5 htv:ta vuoden 2021 aikana. Keskeisenä syynä on ollut uuden oppivelvollisuuslain määräysten toteuttaminen ja opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämät ylimääräiset valtionosuuden kalenterivuoden aikana henkilöstön palkkaamiseen. Ministeriö on edellyttänyt, että jos rahaa myönnetään koulutuksen järjestäjälle, niin se tulee kohdistaa opiskelijoiden tukeen, opetukseen ja ohjaukseen lisähenkilöstön muodossa. Uuden ammatillisen koulutuksen lainsäädännön kautta on tullut ns. jatkuvan haun malli opiskelijoiden opintojen aloittamiseen toteuttamiseen. Tämä malli on lisännyt opiskelijavuosikertymää, mutta myös vaatinut lisähenkilöitä eri tehtäviin. Koulutusliikelaitoksen henkilöstömäärä laski kahdeksan vuotta yhtäjaksoisesti, joten nyt oli myös pienen korjausliikkeen paikka. Henkilöstölisäyksiä ei ole tehty vakaan talouden kustannuksella. Vuonna 2013 koulutusliikelaitoksen palveluksessa oli 485 työntekijää.

Kajaanin Vesi -liikelaitos

Kajaanin Vesi -liikelaitoksen henkilöstömäärä oli vuonna 2021 yhteensä 20,1 htv:a, 0,2 htv:n tarkkuudella sama kuin vuonna 2020 eikä toiminnassa tapahtunut merkittäviä muutoksia edellisiin vuosiin verrattuna. Kaksi henkilöä jäi vanhuuseläkkeelle ja henkilöstösuunnitelman mukaisesti heille rekrytoitiin seuraajat osin toisenlaisella tehtävänkuvalla ja toinen jo edellisen vuoden aikana. Talousarvion tavoitteen mukaisesti harjoittelijoita on käytetty n. 1,3 htv. Lisäksi asiakastietojärjestelmän vaihdon aiheuttamiin tehtävien järjestelyjen vuoksi määräaikaista työvoimaa oli noin 0,3 htv.

Henkilötyövuodet

Vakituiset, määräaikaiset ja palkkatuella työllistetyt, lukuun ottamatta sopimuspalomiehiä

Kaupunki ja liikelaitokset yhteensä

	2021	2020	2019	2018	2017
Vakituiset	1419,1	1418,7	1452,9	1426,7	1428,8
Määräaikaiset	344,5	299	357,5	336,4	330,8
Palkkatuttu työ	37,3	36,9	50,4	57,2	51,4
Yhteensä	1800,9	1754,6	1860,8	1820,3	1811,0

1.1.2 Palvelussuhteiden määrä työsuhteen luonteen mukaan 31.12.2021

	Toistaiseksi voimassa oleva	Määrä- aikainen	Palkka-tu- ettutyö	Yhteensä
Kajaanin kaupunki	1218	330	41	1 589

Kajaanin Vesi -liikelaitos	18			18
Kajaanin Mamselli -liikelaitos	143	34	6	183
Kajaanin kaupungin koulutusliikelaitos	283	55		338
Yhteensä	1 662	419	47	2 128

Kajaanin kaupungilla ja liikelaitoksilla oli 31.12.2020 palvelussuhteita yhteensä 2 065 (2 182 v. 2019), joista toistaiseksi voimassa olevia palvelussuhteita oli 80 % (80,4 % v. 2018) ja määräaikaista palvelussuhteita 17 % (16,9 %). Harjoittelijoita, oppisopimuksella olevia ja palkkatuella työllistettyjä oli yhteensä 2,4 % (2,7 %). Palkkatuella työllistetyistä 17 oli velvoitetuella työllistettyjä.

1.1.2.1 Palvelussuhteiden määrä 31.12.2021

	Kajaani kaupunki	Kajaanin Vesi -liikelaitos	Kajaanin Mamselli -liikelaitos	Kajaanin kaupungin koulutusliikelaitos	Yhteensä
Kokoaikainen	1 248	18	151	312	1 729
Muu omasta pyynnöstä osa-aikainen	18		5	6	29
Osa-aika- ja osatyökyv. eläke	23		6	4	33
Osittain varh.eläke	3			3	6
Osittainen hoitovapaa	10		1	1	12
Sivutoiminen	164			4	168
Osa-aikainen	123		20	8	151
				Kaikki yhteensä	2 128

Kajaanin kaupungin ja liikelaitosten koko henkilöstöstä työskenteli 31.12.2020 palvelussuhteessa 1721 henkilöä (79 %), osa-aikaisessa 221 (10 %) ja sivutoimisissa palvelussuhteissa 240 henkilöä (11 %). Sivutoimisista palvelussuhteista 152 oli sopimuspalomiehiä.

1.1.2.2 Työ- ja virkasuhteet 31.12.2021

	Työsuhte	Virkasuhte	Yhteensä
Kajaanin kaupunki	1070	519	1589
Kajaanin Vesi -liikelaitos	16	2	18
Kajaanin Mamselli -liikelaitos	182	1	183
Kajaanin kaupungin koulutusliikelaitos	76	262	338
Yhteensä	1344	784	2128

1.1.2.3 Henkilöstö sopimusaloittain 31.12.2021

	KVTES	Tekniset	OVTES	Tunti Tes	Teatterialan TES ja näyttelijät	Sote- TES	Yh- teensä
Kajaanin kaupunki	622	305	555	39	52	16	1589
Kajaanin Vesi -liikelaitos	2	16					18
Kajaanin -liikelaitos	Mamselli 183						183
Kajaanin kaupungin koulutusliikelaitos	74	1	260			3	338
Yhteensä	881	322	815	42	19	19	2128

1.2 Henkilöstökulut

Kajaanin peruskaupungin henkilöstökulut	2021	2020
Palkat ja palkkiot	52 768 169,81	48 335 127,97
<i>josta lomapalkkavelan jaksotus</i>	152 308,53	91 063,00
* Henkilöstökorvaukset	-806 132,23	-711 899,32
<i>Palkat ja palkkiot vähennettynä henk.korvauksilla</i>	51 962 037,58	47 623 228,65
Henkilösivukulut		
* Eläkekulut	13 312 031,54	12 367 046,54
* Muut henkilösivukulut	2 365 663,25	1 573 412,12
Henkilösivukulut yhteensä	15 677 694,79	13 940 458,66
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	67 639 732,37	61 563 687,31
<i>Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin</i>	71 228,14	93 464,97
Henkilöstökulut yhteensä	67 710 960,51	61 657 152,28

Kajaanin Kaupunginteatteri -liikelaitos henkilöstökulut	2021	2020
Palkat ja palkkiot		1 726 643,37
<i>josta lomapalkkavelan jaksotus</i>		-10 504,48
* Henkilöstökorvaukset		-19 364,30
<i>Palkat ja palkkiot vähennettynä henk.korvauksilla</i>		1 707 279,07
Henkilösivukulut		
* Eläkekulut		345 826,40
* Muut henkilösivukulut		56 126,14
Henkilösivukulut yhteensä		56 126,14
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan		2 109 231,61
<i>Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin</i>		0,00

Henkilöstökulut yhteensä	2 109 231,61
---------------------------------	---------------------

Kajaanin Vesi -liikelaitos henkilöstökulut	2021	2020
Palkat ja palkkiot	969 487,50	949 492,17
<i>josta lomapalkkavelan jaksotus</i>	-6 874,32	14 364,61
* Henkilöstökorvaukset	-10 190,38	-2 837,97
<i>Palkat ja palkkiot vähennettynä henk.korvauksilla</i>	959 297,12	946 654,20
Henkilösivukulut		
* Eläkekulut	249 293,07	238 969,00
* Muut henkilösivukulut	35 309,48	30 883,73
Henkilösivukulut yhteensä	284 602,55	269 852,73
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	1 243 899,67	1 216 506,93
<i>Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin</i>	0,00	0,00
Henkilöstökulut yhteensä	1 243 899,67	1 216 506,93

Kajaanin Mamselli -liikelaitos henkilöstökulut	2021	2020
Palkat ja palkkiot	4 459 900,08	4 172 849,63
<i>josta lomapalkkavelan jaksotus</i>	23 523,71	-121 785,03
* Henkilöstökorvaukset	-135 545,34	-111 510,40
<i>Palkat ja palkkiot vähennettynä henk.korvauksilla</i>	4 324 354,74	4 061 339,23
Henkilösivukulut		
* Eläkekulut	892 897,39	881 784,83
* Muut henkilösivukulut	161 337,18	135 324,97
Henkilösivukulut yhteensä	1 054 234,57	1 017 109,80
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	5 378 589,31	5 078 449,03
<i>Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin</i>	0,00	0,00
Henkilöstökulut yhteensä	5 378 589,31	5 078 449,03

Kajaanin kaupungin koulutusliikelaitos henkilöstökulut	2021	2020
Palkat ja palkkiot	16 340 635,17	15 112 215,85
<i>josta lomapalkkavelan jaksotus</i>	90 490,00	-58 910,46
* Henkilöstökorvaukset	-94 205,80	-105 999,24
<i>Palkat ja palkkiot vähennettynä henk.korvauksilla</i>	16 246 429,37	15 006 216,61
Henkilösivukulut		
* Eläkekulut	3 145 790,41	2 891 982,12
* Muut henkilösivukulut	596 596,15	492 859,41
Henkilösivukulut yhteensä	3 742 386,56	3 384 841,53

Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	19 988 815,93	18 391 058,14
<i>Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin</i>	0,00	0,00
Henkilöstökulut yhteensä	19 988 815,93	18 391 058,14

Henkilöstökulut kokonaisuudessaan kasvoivat vuonna 2021 aikana 1,6 miljoonaa euroa eli 8,7 prosenttia edellisvuoteen 2020 verrattuna. Kajaanin peruskaupungin osalta henkilöstökulut kasvoivat lähes 6,0 miljoonaa eli 9,7 prosenttia. Merkittävimpänä tekijänä palkkakustannusten nousussa koko konsernin osalta on ollut vaikuttamassa virka- ja työehtosopimuksen mukainen yleiskorotus 1.4.2021 ja korotuksen suuruus oli 1,0 prosenttia. Lisäksi 1.4.2021 maksussa on ollut paikallinen järjestelyerä 0,8 prosenttia kunnallisen yleisen virka- ja työehtosopimuksen palkkasummasta. Henkilöstömäärän lisäys kasvatti myös henkilöstökuluja: henkilöstön määrä kasvoi kokonaisuudessaan toimintavuoden aikana 46.3 HTV:ta edellisvuoteen verrattuna.

1.3 Työnantajan investoinnit henkilöstön osaamiseen ja työkykyyn

	Koulutus-päivät		Palkkakulut		Muut kulut (*)		Kulut Yhteensä	
	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020
Kaupungin johto ja konsernipalvelut	132,6	625	14 424	68 706	24 310	33 393	38 734	102 099
Sivistystoimiala	1 058	3 059	85 998	175 130	53 840	53 557	139 838	228 687
Ympäristötekniinen toimiala	113	268	12 143	31 496	32 650	32 472	44 793	63 968
Kainuun pelastuslaitos	59	238	6 112	21 869	4 414	7 616	10 526	29 485
Kajaanin kaupunki yhteensä	1363	4190	1E+05	3E+05	115214	127038	233891	424238
Kajaanin Vesi	24	43	2 555	3 738	3 406	4 978	5 961	8 716
Kajaanin Mamselli	164	162	9 242	10 418	1 645	3 199	10 887	13 617
Kajaanin kaupungin koulutusliikelaitos	505	612	60 095	77 700	74 514	110 986	134 609	188 686
Liikelaitokset yhteensä	693	817	71892	91856	79565	119163	151457	211019

*)Muihin kuluihin sisältyvät mm. osallistumismaksut, majoitus- ja matkakulut sekä päivärahat

1.3.1 Esimerkkejä Koulutus- ja kehittämishankkeista 2021

Henkilöstöpalveluissa käynnistettiin ohjelmistorobotiikan Helmi-hanke

Kajaanin kaupunki on mukana 16 kunnan ja kaupungin yhteisessä tietotyön robottiautomaatiota pilotoivassa Helmi-hankkeessa. Hankkeessa toteutetaan yhteensä 35 robotisointia ja rahoitus hankkeelle tulee valtiovarainministeriön kunnille suunnatusta digikannustinvastuksesta. Tavoitteena on testata robotisointia niin päätöksentekoprosessiin liittyvissä toiminnoissa kuin kuntien tarjoamissa palveluissa. Hankkeen organisoinnista ja hallinnoinnista vastaa Most Digital Oy.

Helmi-hankkeessa on tunnistettu Kajaanin kaupungin henkilöstöpalveluissa robotiikalle soveltuvia kohteita ja näistä ensimmäinen robotti valmistui joulukuussa 2021.

TUTTI-tulevaisuuden työtilat -sisäinen kehittämishanke.

Koronapandemia siirsi henkilöstön etätööhön v. 2020. Etätöystä on tullut arkipäivää ja useat asiantuntijatyötä tekevät voivat tehdä töitensä

paikkariippumattomasti. Tulevaisuuden työtiloja on tarkasteltu kaupungintalon osalta osana toimitilastrategiatyötä vuoden 2021 aikana. Tulevaisuuden tarpeita on tunnistettu innovaatiokumppani ISKUn kanssa kartoittamalla tilojen käyttäjäprofiileja, tarpeita sekä tulevaisuuden toiveita. Etätyön vuoksi toimistotilojen käyttöaste on vähentynyt ja tilojen käyttöä tulee tarkastella monelta kannalta. Tämän lisäksi on tehty tilojen kalusteinventaari, jonka kautta nähdään todellinen tarve hankittaville toimistokalusteille ja voidaan hyödyntää sisäistä kierrätystä mahdollisimman paljon. Osana TUTTI-työryhmän toimintaa on toteutettu muutostyöt viestintä- ja markkinointitiimin sekä maahanmuuttajapalveluiden tiloihin käyttäjälähtöisesti.

Mamsellista osallistui viisi henkilöä oppisopimuskoulutuksena järjestettyyn Tiimimestari-valmennukseen. Osallistujat suorittivat valmennuksen lisäksi tuotekehitystyön erikoisammattitutkinnon. Koulutuksessa kehitettiin muun muassa vuorovaikutus-, tiimityöskentely- ja innovointitaitoja.

Mamselli pääsi mukaan kolmivuotiseen valtakunnalliseen Vastuulliset ruokapalvelut -hankkeeseen. Tavoitteena on luoda Mamsellin ruokapalveluiden vastuullisuussuunnitelma ja saada vastuullisuustyö pysyväksi osaksi Mamsellin toimintaa. Hankkeen yhtenä tavoitteena oli luoda makuraatitoimintamalli yläluokan oppilaille ja osallistaa oppilaita kouluruoan kehittämiseen.

Kaupungin omistajapoliittisten linjausten toimenpidesuunnitelman mukaisesti Mamsellin roolia kaupunkikonsernin ateria- ja puhtaanapitopalveluiden tuottajana kirkastettiin skenaariotyöskentelyn avulla. Neljän etätyöpajan ja välitehtävä-työskentelyjen tuloksena syntyi kolme eri tarinaa, joista muodostui edelleen työstettävät Mamsellin vaihtoehtoiset tulevaisuusskenaariot vuoteen 2025. Kehittämisen kärki on visioida Mamsellista Kajaanin ”Tuplatimantti”.

Mamsellissa jatkettiin lyhytkestoista ammattiosaamista tukevaa koulutusta oppisopimuskoulutuksena yhteistyössä Kainuun Ammattiopiston kanssa. Osallistujat kokoontuivat Teams valmennuksiin viisi kertaa. Koulutuksen pääteemat olivat tiimitaitojen valmentaminen, oman ammatillisuuden tukeminen, siivouksen laadun, siivoustermistön sekä itsensä johtamisen ja oman työn suunnittelun ympärillä. Koulutukseen osallistujat kokivat kehittyneensä rohkeudessa tuoda osaamistaan esille sekä oivaltaneensa yhteisöllisyyden merkityksen muuttuvassa työelämässä.

Sähköisten palvelujen käyttöä laajennettiin ottamalla käyttöön sähköinen omavalvontajärjestelmä, pikakassatoiminto ja sähköinen opiskelijatunnistautuminen remontoidussa opiskelijaravintola Foxissa. Tuotannonohjausjärjestelmän hävikinhallintatyökalua kokeiltiin niin ikään keittiö Foxin hävikin seurannassa.

Ruokatuotannossa kouluttauduttiin kylmävalmistuksen tekniikkaan valmistamalla uusia ruokia kylmäsuurusteita käyttämällä ja arvioimalla lopputuotteiden laatua. Kylmävalmistus nähdään yhtenä ratkaisuna mm. poikkeustilanteisiin varautumisessa.

1.3.2 Koulutusapurahat

Koulutusapurahamäärärahasta voidaan myöntää vuosittain työnohjaustukirahaa 20 000 €/ vuodessa. Kajaanin kaupungin ja sen liikelaitosten työyhteisöistä haettiin kokonaisuudessaan työnohjausten tukemiseen 55 885,00 € ja sitä haettiin 20 ryhmätyönohjaukseen ja kuudelle työntekijälle/viranhaltijalle. Työnohjaustukirahaa myönnettiin vuodelle 2021 17 200 €:lla. Työnohjausta on järjestetty myös työyksiköiden omilla määrärahoilla. Koulutusapurahoja myönnettiin 21 työntekijälle, sekä kahdelle työyhteisölle yhteensä 10 480 euroa. Jatkossa työyksiköt suunnittelevat ja varaavat työnohjaukseen tarvittavan määrärahan osana normaaliin, yksikön tarpeista lähtevään taloussuunnitteluun.

1.3.3 Sähköinen kulttuuri- ja liikuntaseteli

Kajaanin kaupungin henkilöstöllä oli käytössä sähköinen kulttuuri- ja liikuntaseteli ePassi. Vuonna 2021 ePassi -etuus oli 130,00 euroa koko vuodelta. Epassia ladattiin käytettäväksi 261 598 euroa (215 736 euroa vuonna 2020) ja ladatusta määrästä käytettiin 215 894 euroa.

1.3.4 Liikuntaryhmät ja muu työhyvinvointia edistävä toiminta

Koronakriisi vaikutti merkittävästi työnantajan tarjoamien liikuntaryhmien toteutukseen. Easy Bailatino –tunnit voitiin käynnistää marraskuussa 2021 pitkän tauon jälkeen. Tunnit pidettiin maanantaisin ajalla 1.11-13.12.2022 Kajaanihallissa. Tunneille on voinut osallistua myös Kainuun Soten henkilöstöä. Easy Bailatino –tunneilla aktiivisista kävijöistä Kajaanin kaupungin henkilöstöä on ollut 8 ja Kainuun Soten henkilöstöä 4. Kainuun Soten henkilöstö on maksanut tunneista 20 €, ja tuntien ohjaajalle on maksettu erilliskorvaus 50 €/h, jolla hän on hoitanut Easy Bailatino -liikuntatuotteen lisenssit ja muut kulut. Liikuntasalin vuokra on ollut 80 €. Kajaanin Ammattikorkeakoulu Oy:n tiloissa on henkilöstön käytössä ollut Kunnan Sykkeen kuntosalivuoro syksyllä 2021 10 krt ajalla 26.10.-28.12.2021. Tilavuokra on ollut 300 €+ alv 24 %. Kuntosalilla on voinut käyttää välineitä kokonaisvaltaiseen lihas-kunnan kehittämiseen ja ylläpitämiseen. Henkilöstön käytössä on ollut taukoliikuntaohjelma BreakPro vuoden 2021 loppuun saakka.

Kaupungin henkilöstölle järjestettiin vesitreeniä torstaisin klo 18.30–19.15 tammi-toukokuu ja syys-joulukuu aikana. Koronatilan ja –rajoitusten vuoksi kaupungin järjestämät ohjatut liikunnat olivat kuitenkin tauolla, ja todellinen vesitreenikausi toteutui 14.10.-9.12.2022 aikana yhteensä kahdeksana vesitreenikertana. Liikuntamuoto on vauhdikasta vesitreeniä, joka on pidetty vuoroviikoin matalassa tai syvässä altaassa. Vesitreeni kehittää sekä lihas-kuntoa että aerobista suorituskykyä, jonka lisäksi syvässä vedessä vesijuoksuvoimien avulla tehtävä treeni haastaa tehokkaasti keskivartaloa. Vesitreenin ohjaajina ovat toimineet kaupungin liikunnanohjaajat. Vesitreenin kustannukset ovat olleet v. 2021 yhteensä 358,00 € (sis. alv), sisältäen ratamaksut ja ohjaukset.

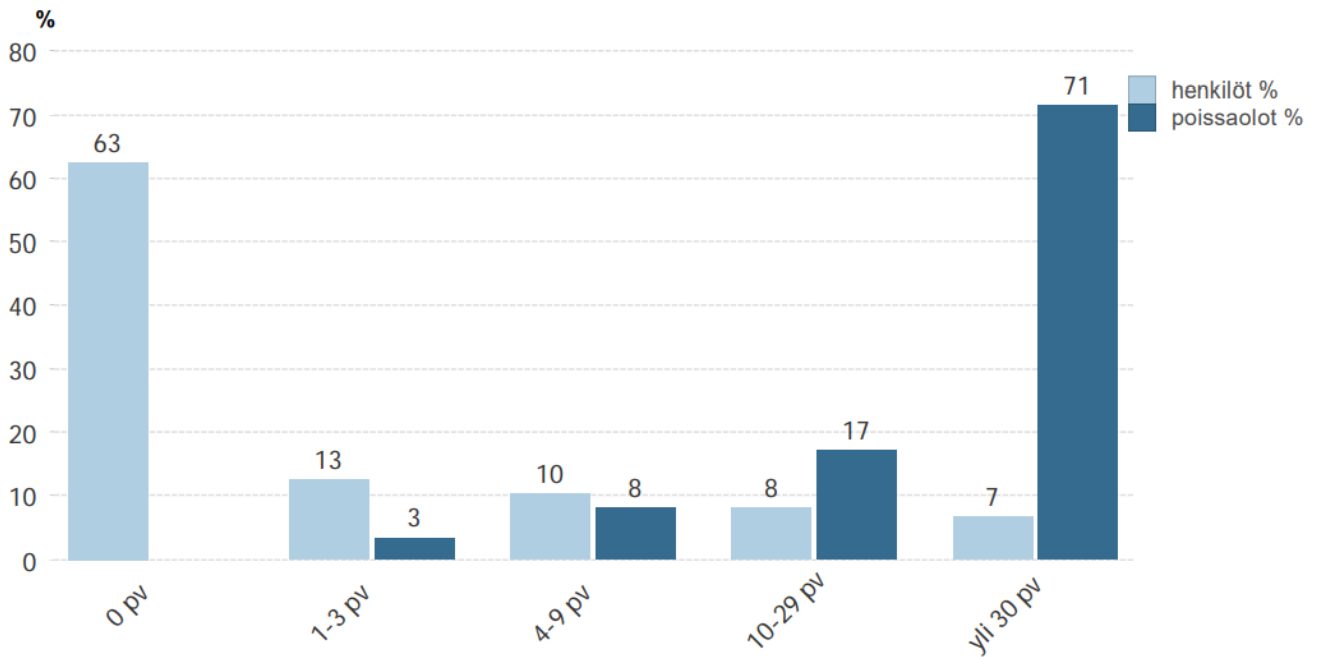
	2021	2020	2019
Työhyvinvointia tukeva toiminta	8069	8043	5944
Sähköinen liikunta- ja kulttuuriseteli	215894	215736	172062
Koulutusapuraha (sis. työnohjauksen)	29441	13535	24409
Yhteensä	253404	237314	202415

1.3.5 Työkykyä ylläpitävä toiminta

Kaupungin viranhaltijoille/työntekijöille myönnetään KIILA –kuntoutukseen osallistumiseen palkallinen virka- tai työvapaa. Kaikkiaan kuntoutuksiin osallistui 33 kaupungin viranhaltijaa/työntekijää, osallistujista 88 % oli naisia. Palkallisia kuntoutuspäiviä oli yhteensä 281. Ammatillinen KIILA-kuntoutus on tarkoitettu parantamaan ja tukemaan työkykyä sekä edistämään työntekijän pysymistä työelämässä. Kuntoutuksiin osallistuvien määrä on kasvanut 57 % vuoteen 2020 verrattuna.

1.3.6 Työterveyshuolto

SAIRAUSPOISSAOLOJEN OSUUS

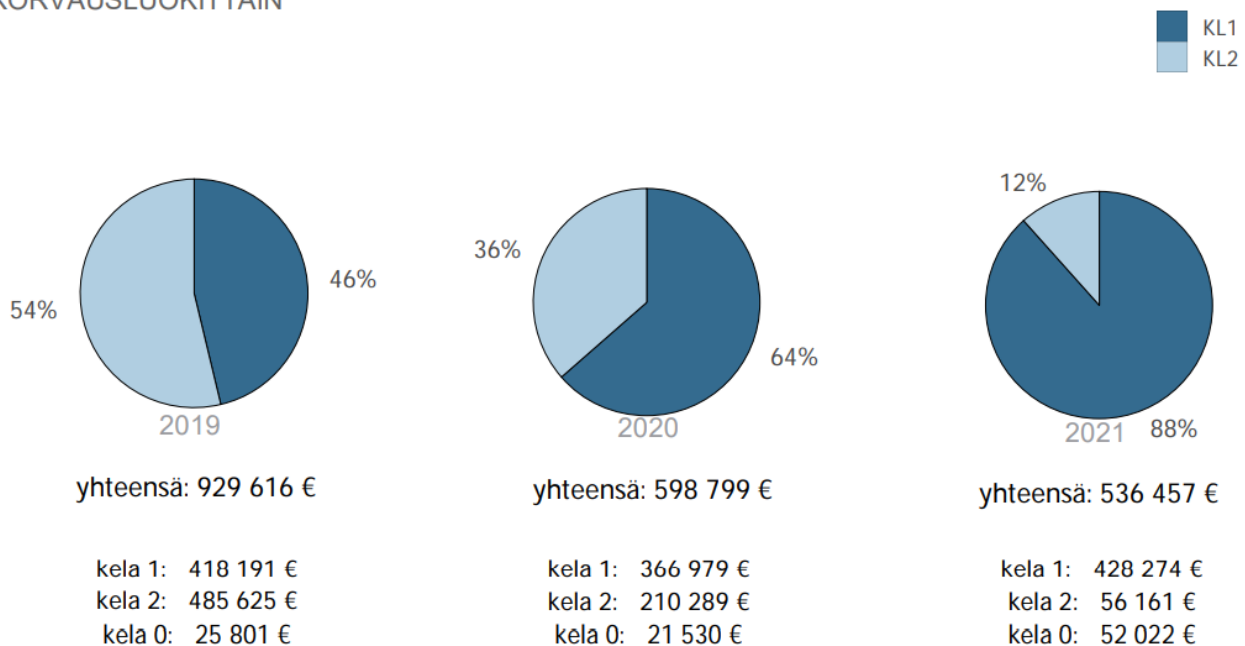

63% henkilöstöstä on ollut 0 päivää sairauspoissaoloja.
7 % henkilöstöstä muodostaa 71% koko organisaation sairauspoissaoloista.

Työterveyshuollon yhteistyöhön eniten vuonna 2021 vaikuttanut tekijä on ollut edelleen kaupungin sopeuttamissuunnitelmassa työterveyshuollon palveluihin asetettu 200 000 euron säästötavoite. Säästötavoite on saavutettu uudistamalla palvelurakennetta, ja kohdentamalla palveluja eritoten korvausluokka yhteen eli ennakoivan työterveyshuoltopalveluiden suuntaan sairaanhoitopalveluiden vähentyessä. Yllä olevan taulukon tiedot perustuvat työterveyshuollon omasta järjestelmästä saatuihin tietoihin ja ne koskevat peruskaupungin organisaatiota (liikelaitokset ei mukana).

Työterveyshuollon kulut korvausluokittain (peruskaupunki)

KORVAUSLUOKITTAIN

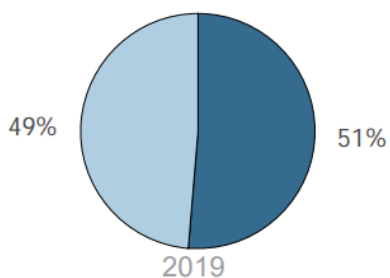

kela 1 on ennaltaehkäisevää toimintaa, korvausprosentti 60% enimmäiskorvausmäärästä
kela 2 on sairaanhoitoa, korvausprosentti 50% enimmäiskorvausmäärästä

Työterveyshuollon kulut korvausluokittain (Koulutusliikelaitos)

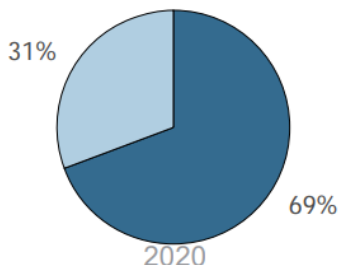
KORVAUSLUOKITTAIN

KL1
KL2

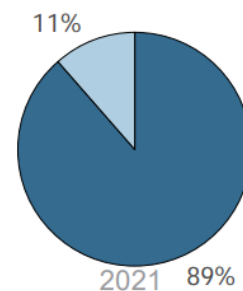
yhteensä: 180 039 €

kela 1: 89 591 €
kela 2: 84 930 €
kela 0: 5 518 €

yhteensä: 125 206 €

kela 1: 83 752 €
kela 2: 37 056 €
kela 0: 4 399 €

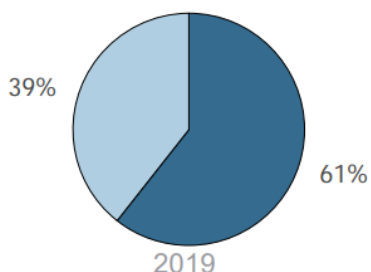
yhteensä: 109 268 €

kela 1: 84 556 €
kela 2: 10 956 €
kela 0: 13 756 €

Työterveyshuollon kulut korvausluokittain (Kajaanin Mamselli -liikelaitos)

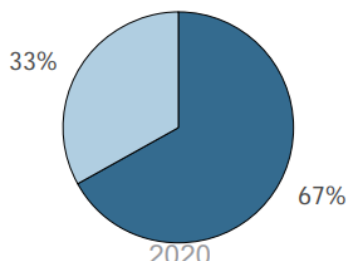
KORVAUSLUOKITTAIN

KL1
KL2

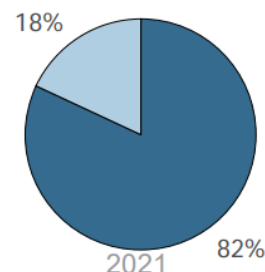
yhteensä: 193 959 €

kela 1: 116 945 €
kela 2: 76 077 €
kela 0: 937 €

yhteensä: 89 844 €

kela 1: 59 930 €
kela 2: 29 604 €
kela 0: 309 €

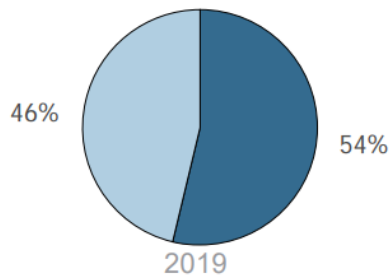
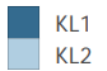

yhteensä: 82 685 €

kela 1: 67 154 €
kela 2: 14 805 €
kela 0: 726 €

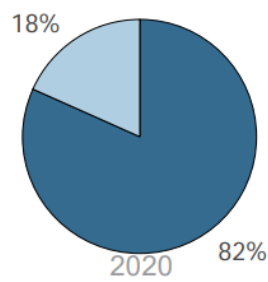
Työterveyshuollon kulut korvausluokittain (Kajaanin Vesi -liikelaitos)

KORVAUSLUOKITTAIN

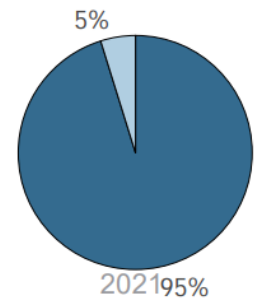
yhteensä: 11 094 €

kela 1: 5 885 €
kela 2: 5 066 €
kela 0: 143 €

yhteensä: 14 867 €

kela 1: 12 040 €
kela 2: 2 707 €
kela 0: 121 €

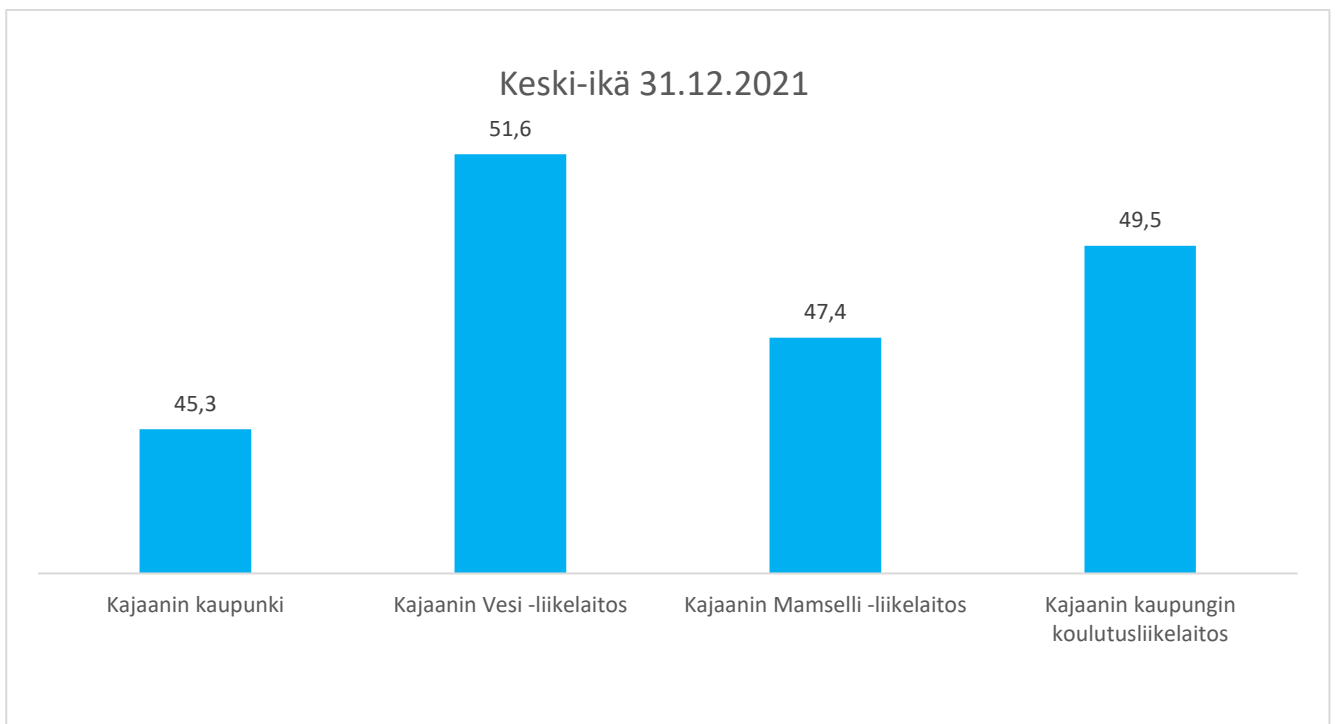
yhteensä: 15 993 €

kela 1: 14 847 €
kela 2: 752 €
kela 0: 394 €

2 Henkilöstörakenne

Hyväksytyn henkilöstöohjelman mukaan henkilöstösuunnitelma päivitetään vuosittain talousarvion laadinnan yhteydessä toimialoittain/liikelaitoksittain. Henkilöstösuunnittelua on käsitelty työryhmässä, johon kuuluvat toimialajohtajat, liikelaitosten johtajat, henkilöstöjohtaja, kehityspäällikkö, henkilöstönkehittämispäällikkö sekä työhyvinvointipäällikkö. Työryhmässä on käsitelty muun muassa uudelleensijoitusasioita, sekä esimerkiksi sopeuttamissuunnitelman toteuttamista. Erityisen suuren haasteen kokonaisuudessaan henkilöstösuunnittelulle tuo nopea eläköityminen lähivuosina. On työyksiköitä, joista 70 % henkilöstöstä jää eläkkeelle seuraavan neljän vuoden sisällä. Työntekijöitä on rekrytoitava riittävän ajoissa, jotta perehdyttäminen onnistuu ja myös ns. hiljaista tietoa ehtii siirtyä uusille työntekijöille. Kajaanin kaupungin on toteutettava sellaista henkilöstö- ja palkkapolitiikkaa, jolla varmistetaan työvoiman pysyvyys avaintehtävissä.

2.1 Keski-ikä

2.2 Ikäjakauma

	alle 30	30 - 39	40 - 49	50 - 59	60 - 64	65 -
Kajaanin kaupunki	75	273	330	362	167	11
Kajaanin Vesi -liikelaitos		1	5	9	3	
Kajaanin Mamselli -liikelaitos	8	21	33	48	33	
Kajaanin kaupungin koulutusliikelaitos	2	32	91	106	51	1

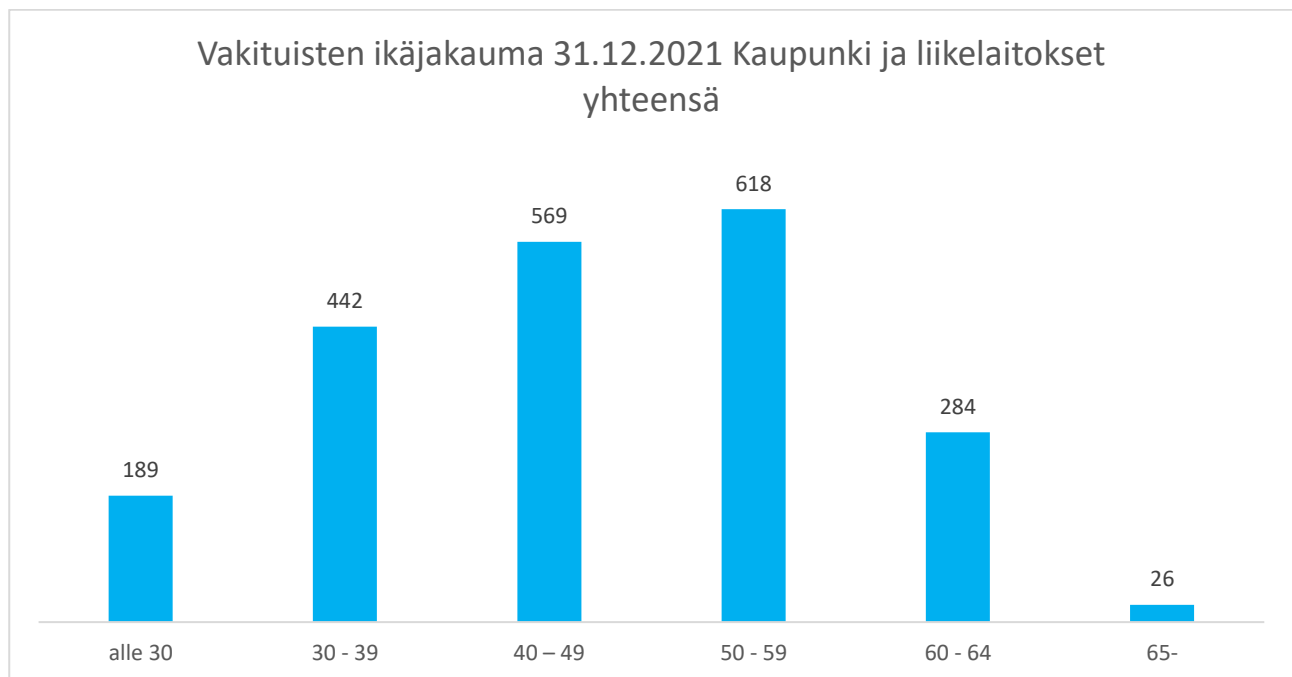

2.2.1 Ikäjakauma palvelussuhteen luonteen mukaan

Kaupunki ja liikelaitokset	alle 30	30 - 39	40 - 49	50 - 59	60 - 64	65-	Yhteensä
Toistaiseksi voimassa olevat	85	327	459	525	254	12	1662
Määräaikaiset	96	108	102	76	23	14	419
Palkkatuettu työ	8	7	8	17	7		47
	189	442	569	618	284	26	2128

- Vakituudesta henkilöstöstä 431 (25 %) oli alle 40 -vuotiaita.
- Yli 50 -vuotiaita vakinaisista oli 823 henkilöä (48 %).
- Vakinaisista suurin ikäryhmä oli 50 - 59 -vuotiaat, 569 henkilöä.
- Määräaikaisista alle 40 -vuotiaita on 54 % ja yli 50 -vuotiaita 26 %.
- Palkkatuella työllistetyistä suurin osa on 50-59 -vuotiaita, mikä johtuu osittain kuntien lakisääteisestä työllistämisvelvoitteesta.

2.2.2 Vakituisten ikäjakauma

2.3 Rekrytoinnit

Kajaanin kaupunkikonsernissa oli vuonna 2021 avoinna 640 työpaikkaa julkaistuna 345 rekrytointi-ilmoituksessa. Näistä työpaikoista vakinaisia oli 215kpl ja määräaikaisia 457 kpl. Hakemuksia tehtäviin tuli yhteensä 2908 kpl. Avoinna oleviin rekrytointeihin on valittu 502 työntekijää vuonna 2021 eli 138 paikkaa ei ole joko täytetty, tai vastaanotettu.

Avoinna olevien työpaikkojen määrä on noussut vuonna 2021 vuodesta 2020 52 työpaikalla. Huomattava osa kasvusta selittyy määräaikaisten paikkojen määrän kasvulla, kun vastavasti vakinaisten paikkojen määrä on vähentynyt. Työpaikkoihin kohdistuneiden hakemusten määrä on pienentynyt 261 hakemuksella vuoteen 2020 verrattuna.

Sisäisten työpaikkailmoitusten määrä on ollut vuonna 2021 23 paikkaa, ja vuonna 2020 111 paikkaa. Ero selittyy pitkälti koronapandemian takia vuonna 2020 käytyjen lomautusten aiheuttamasta työn tarjoamisen velvoitteesta.

Rekrytoinnit	Työpaikat		Palvelussuhteen laji		Palvelussuhteen tyyppi		Hakemuksia
			Työ-suhde	Virka-suhde	Vakinai-nen	Määräaikai-nen	
2021	345	640	406	232	215	457	2908
2020	337	588	372	214	244	365	3169

2.4 Vakinaisen henkilöstön vaihtuvuus

Kuntatyönantajien antaman suosituksen mukaan työnantajan on tuoda esille henkilöstöraportissa myös vakinaisen henkilöstön vaihtuvuuteen liittyviä mittareita. Alla olevassa taulukossa ilmoitetaan vuoden aikana alkaneiden vakinaisten palvelussuhteiden ja päättyneiden vakinaisten palvelussuhteiden lukumäärät. Päättyneisiin palvelussuhteisiin erotellaan eläkkeelle siirtyneet ja muut.

Lisäksi raportoidaan erikseen päättyneissä palvelussuhteissa organisaation sisällä tehtävää vaihtaneet.

Prosentit on laskettu suhteuttamalla alkaneiden ja päättyneiden palvelussuhteiden lukumäärät vuoden viimeisen päivän vakinaisen henkilöstön kokonaismäärään.

Kaupunki ja liikelaitokset	hlömäärä	%
Alkaneet	140	8,42
Päättyneet		
- Eläke	64	3,85
- Muut	85	5,11

Kaupunki ja liikelaitokset	Palvelussuht. määrä
- Tehtävää vaihtaneet	101

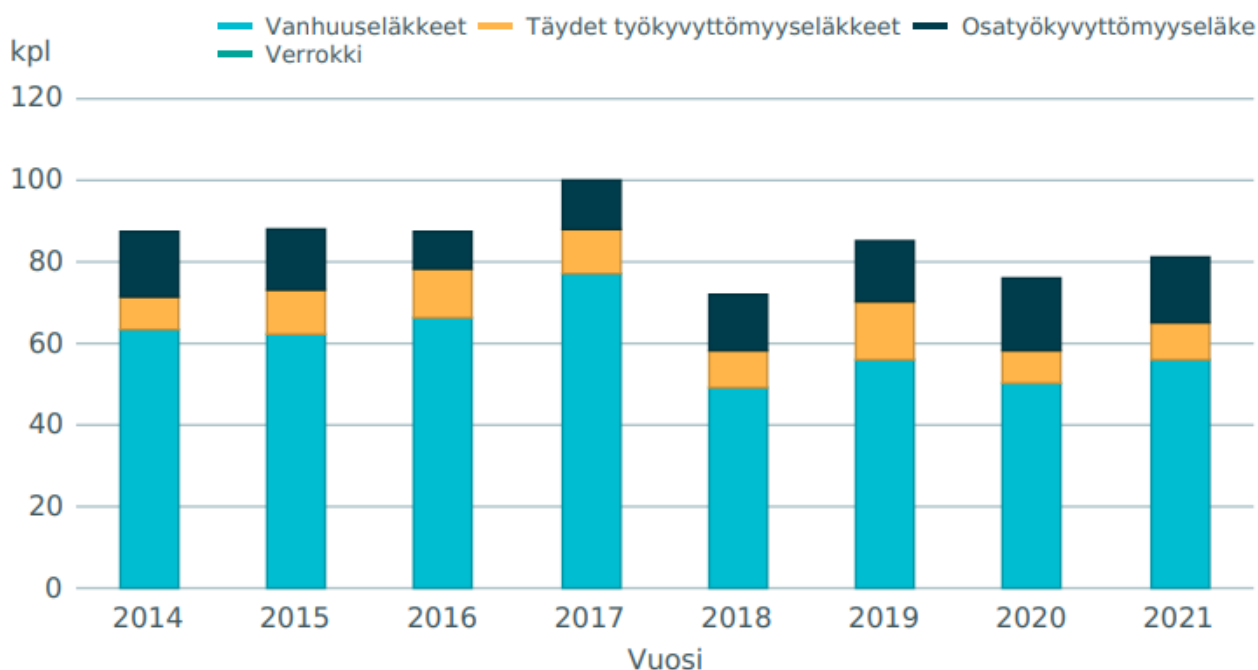
3 Eläkkeelle siirtyminen

3.1 Eläkkeelle siirtyneet

Vuonna 2021 jäi Kajaanin kaupungilta eläkkeelle 43 henkilöä. Liikelaitoksista jäi eläkkeelle yhteensä 21 henkilöä.

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Kajaanin kaupunki	42	49	34	28	37	43
Kajaanin Vesi	1	1	1		1	2
Kajaanin Mamselli	10	7	7	11	6	8
Kajaanin kaupunginteatteri		1	1	3	1	
Koulutusliikelaitos	18	13	12	8	17	11
Kokonaismäärä	71	71	55	50	62	64

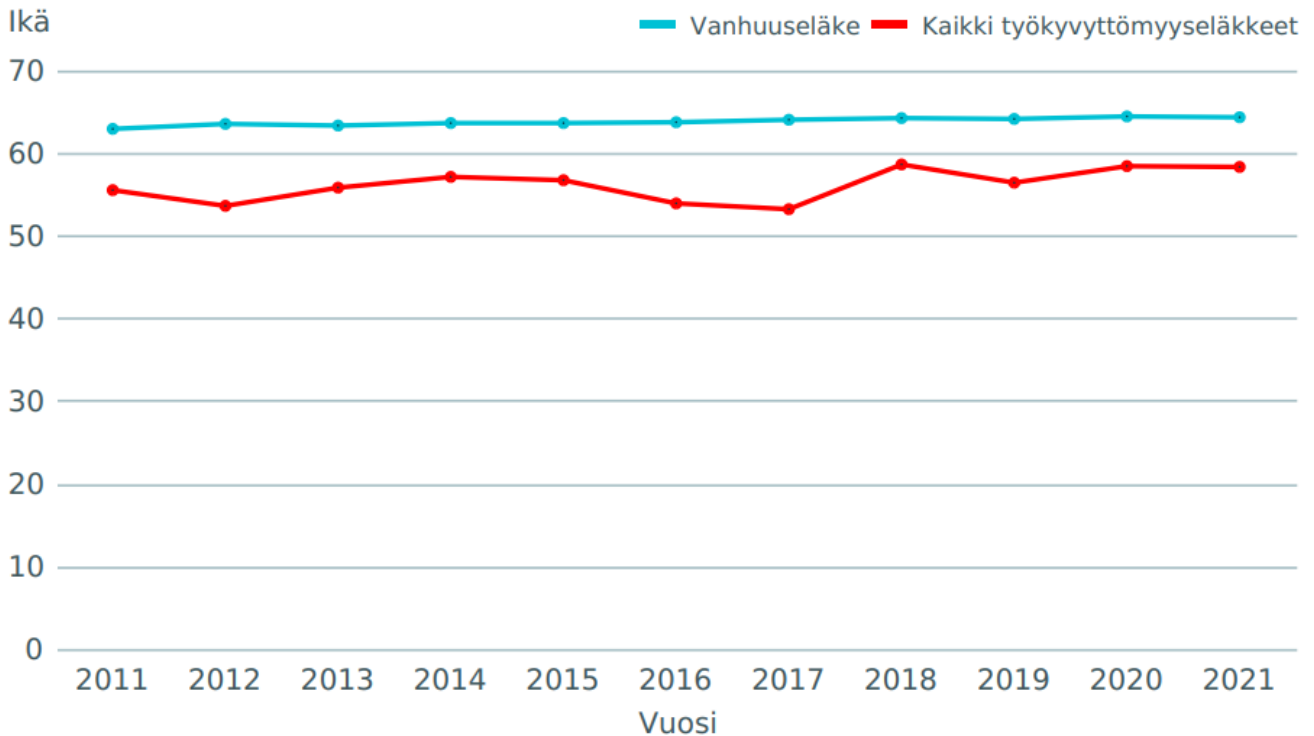
Uudet eläkepäädotukset eläkelajeittain (jos vähintään 5 kpl)

Luvut sisältävät KuEL- ja VaEL -eläkkeelle siirtyneet. Työkyvyttömyyseläkkeitä vuonna 2021 on ollut 9 kappaletta.

Eläkkeelle siirtyneiden keski-ikä eläkelajeittain 2011–2021

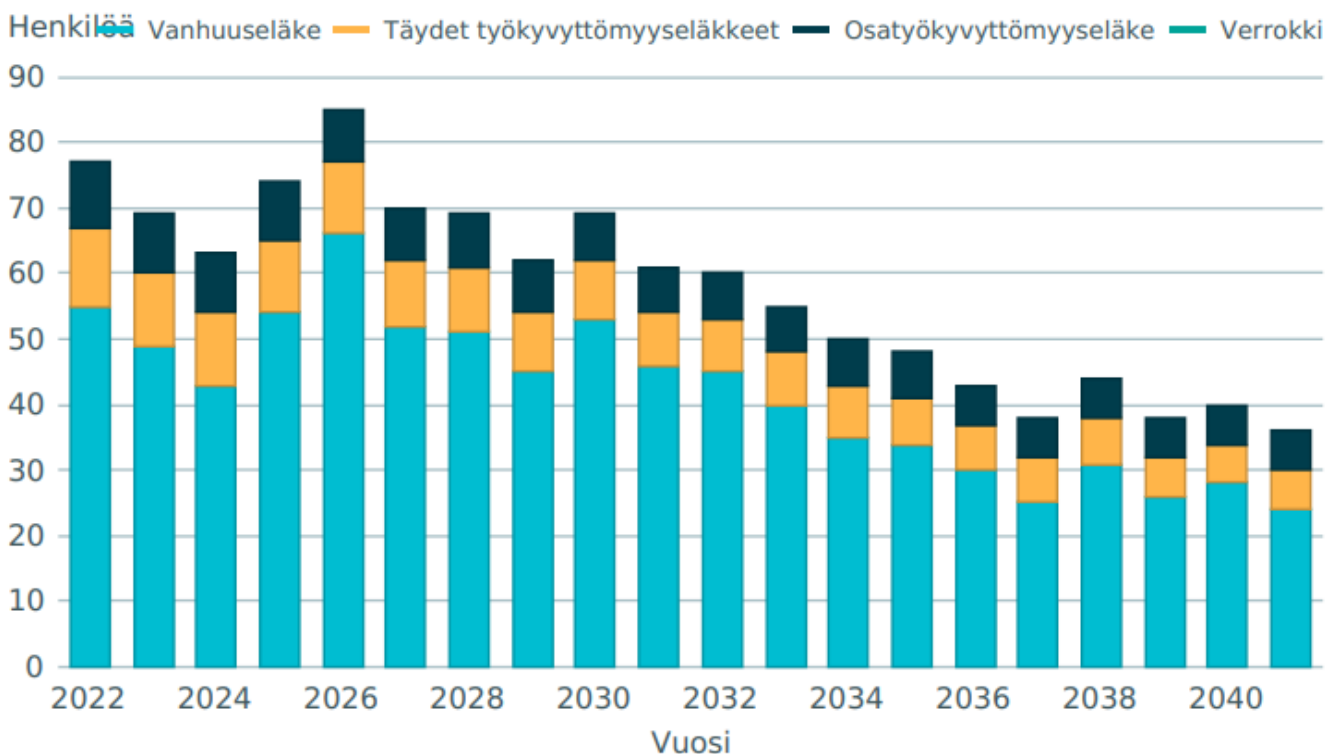
Eläkkeelle siirtyneiden keski-ikä eläkelajeittain

3.2 Henkilöstön eläkepoistuma, arvio 2022–2040

Kaupungin eläkepoistumaennuste on Kevan mukaan 60 - 85 henkilöä/vuosi vuoteen 2030 saakka. Haasteena tulee olemaan osaavan ja kehityskykyisen henkilöstön palkkaaminen ja pitäminen kaupungin palveluksessa. Henkilöstön työssä jatkamista pyritään mahdollistamaan Aktiivisen tuen toimintamallin mukaisesti.

Eläköitymisennuste

Eläköitymisennuste ammattiluokan mukaan

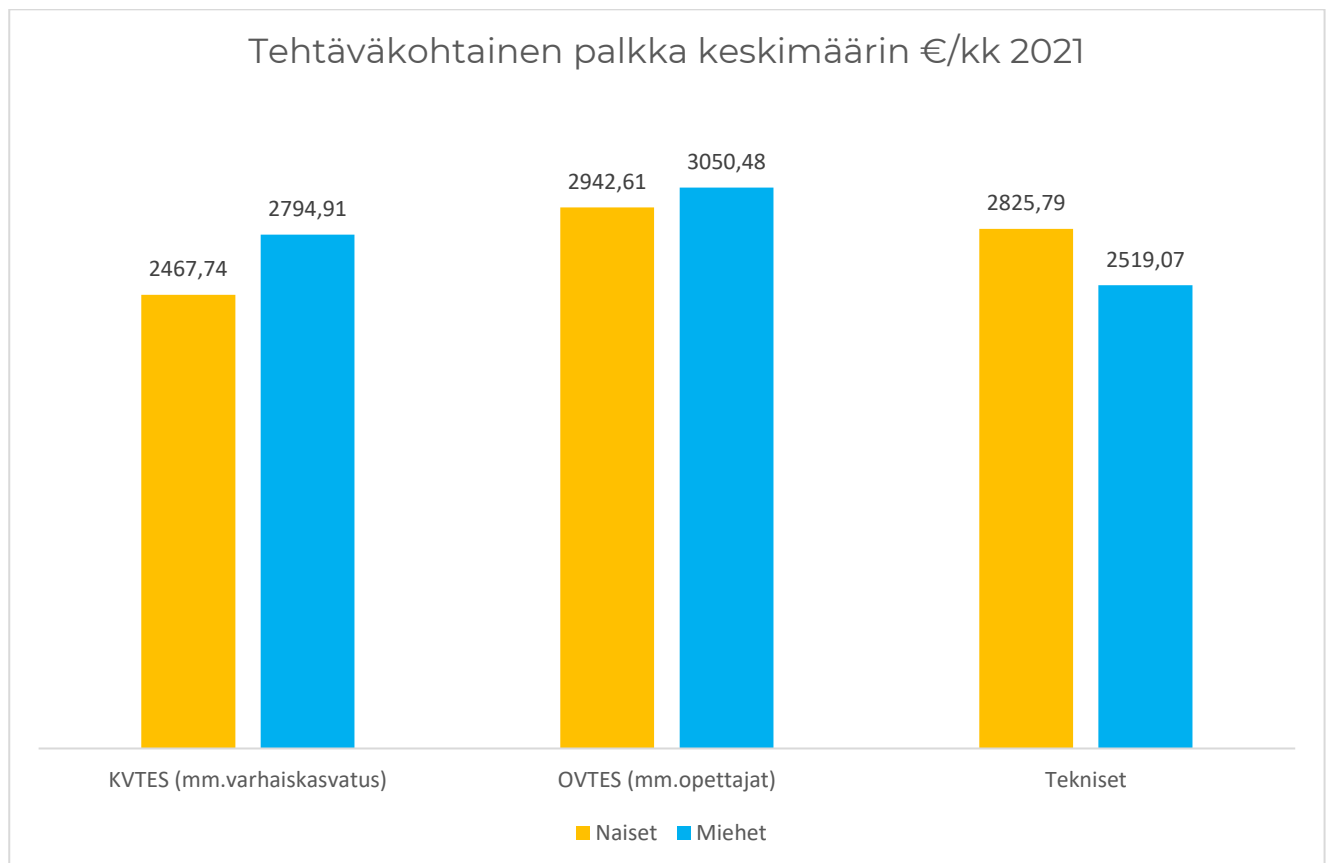
Ammattiluokka	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032
Peruskoulun yläluokkien ja ...	3	2,6	2,1	2,8	3,2	3,2	3,7	3,6	3,6	3,2	2,9
Päiväkotien ja muiden laito...	3,2	3,5	3,2	1,6	3,1	2,6	2,8	2,5	3,3	2,4	2,9
Koulunkäyntiavustajat	2,5	3	3,6	3,5	4,2	3,6	3,4	3,1	3,1	3,1	3
Palomiehet	1,8	1,5	1,1	1,2	1,7	1,2	2,2	1,6	2,1	2	1,9
Lastentarhanopettajat	1,6	1,7	1,3	6	5,7	2,2	1,1	1,9	4,2	3,4	3,1
Opettajat ja muut opetusala...	5,5	5	3,9	2,5	4,7	4,2	2,7	2,9	3,6	2,4	3,2
Erityisopettajat	3,5	3,3	1,7	4	3,1	4	4	4,6	3,8	4,9	5,8
Kiinteistöhuollon työntekijät	5	4,5	2,9	7,9	7,5	6,6	5,5	4,3	3,8	3,5	3,5
Hallinnon ja elinkeinojen k...	2,6	2,8	2,6	3,6	4,3	3,9	3,3	3,4	4	3,5	4,2
Toimistosivoojat ym.	6,3	3,4	2,4	8,7	6,2	3,1	2,5	4,2	4,8	3,5	2,8
Sosiaalialan ohjaajat	4,4	2,1	3,3	1,7	1,4	1,1	3,8	2,9	3,8	2,8	2,2
Yleissihteerit	12,3	7,1	4,5	6,1	10,5	4,7	7,9	5,1	8,4	4	3,2
Terveystieteiden johtajat	5,3	5	6,1	4,6	5,7	3,9	1,7	1,1	2,1	3,6	3,9
Lastenhoidon johtajat	5,4	5,5	12,2	6,3	6,5	7,7	3,3	4,5	7,1	5,9	4,1
Alue- ja paikallishallinnon...	1,3	1,2	5,2	2,3	2,8	3,6	2,5	2,5	2	1,6	2
Kirjastotyöntekijät	5,9	7,5	3,2	4,1	11,7	8,1	8,3	5,4	4,1	4,7	4,4
Nuorisotyön ohjaajat (ei srk.)	0,9	0,8	0,9	9,2	4,7	1,6	4,2	4,5	1,6	0,8	0,8
Muut fysiikan, kemian ja te...	1,3	1,3	1,4	1,6	1,3	1,5	1,6	1,6	1,5	4	5,8
Muut musiikin opettajat	2,3	3,8	3,6	2	2,8	3,7	2,4	1,6	2,1	1,7	2,5
Näyttelijät	1,1	1,4	1,2	1,2	3,5	5,6	3,6	1,4	1,6	2,8	4,4
Yhteensä	75,2	67	66,4	80,9	94,6	76,1	70,5	62,7	70,6	63,8	66,6

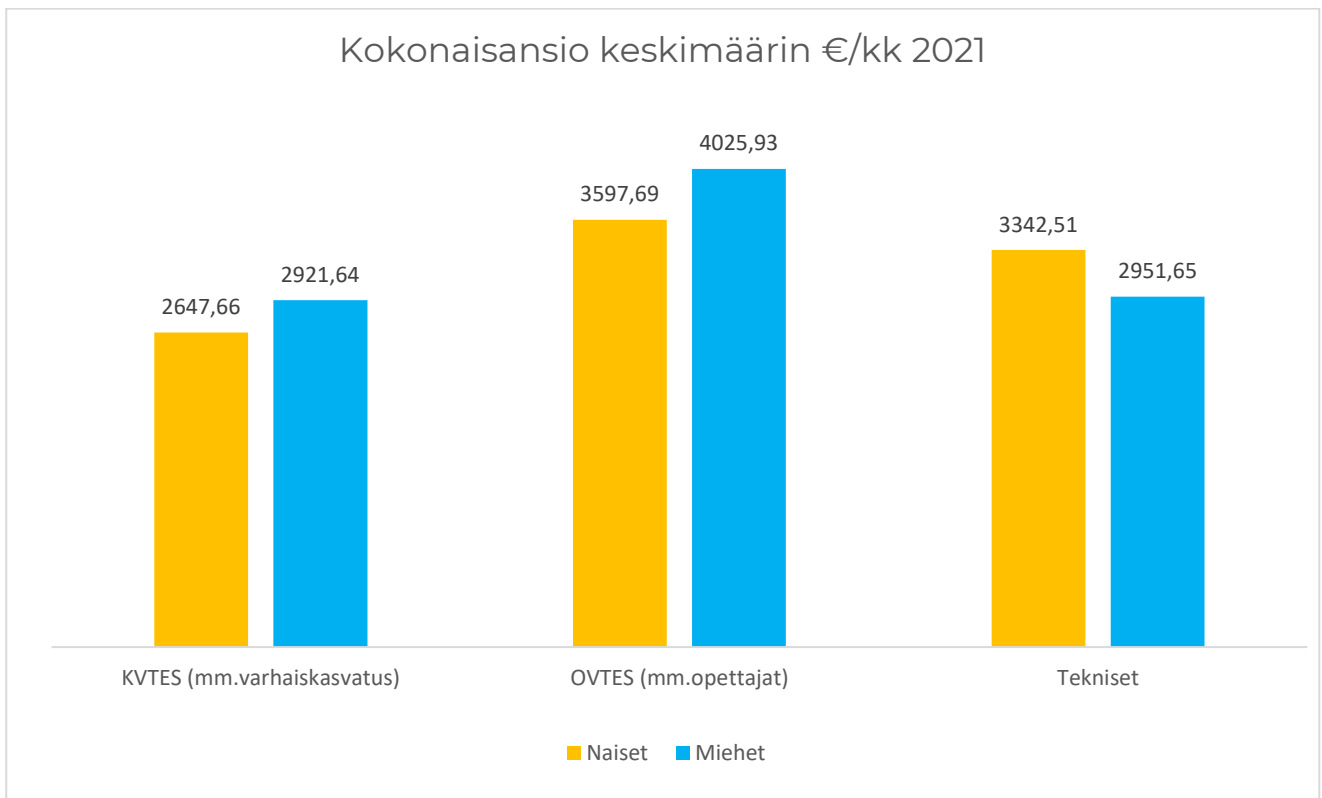
4 Vertailutietoja henkilöstöstä sukupuolen mukaan

Kajaanin kaupungin tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman mukaan henkilöstöraportissa on seurattava miesten ja naisten määrää sekä sukupuolijakautumaa organisaation kaikilla tasoilla.

4.1 Palkkakartoitus 31.12.2021

Ammattiryhmä	Lukumäärä		Tehtäväkoht. Palkka keskimäärin €/kk		Ero (N-M) €/kk	N/M %	Kokonaisansio keskimäärin €/kk		Ero N-M €/kk	N/M %
	Naiset	Miehet	Naiset	Miehet			Naiset	Miehet		
KVTES (mm.varhaiskasvatus)	415	80	2468	2794,91	-327	88	2648	2921,64	-274	91
OVTES (mm.opettajat)	392	93	2943	3050,48	-108	96	3598	4025,9	-428,2	89
Tekniset	22	194	2826	2519,07	306,7	112	3343	2951,7	390,9	113
Tuntipalkkaiset	4	36								
Sote-TES	13	2								

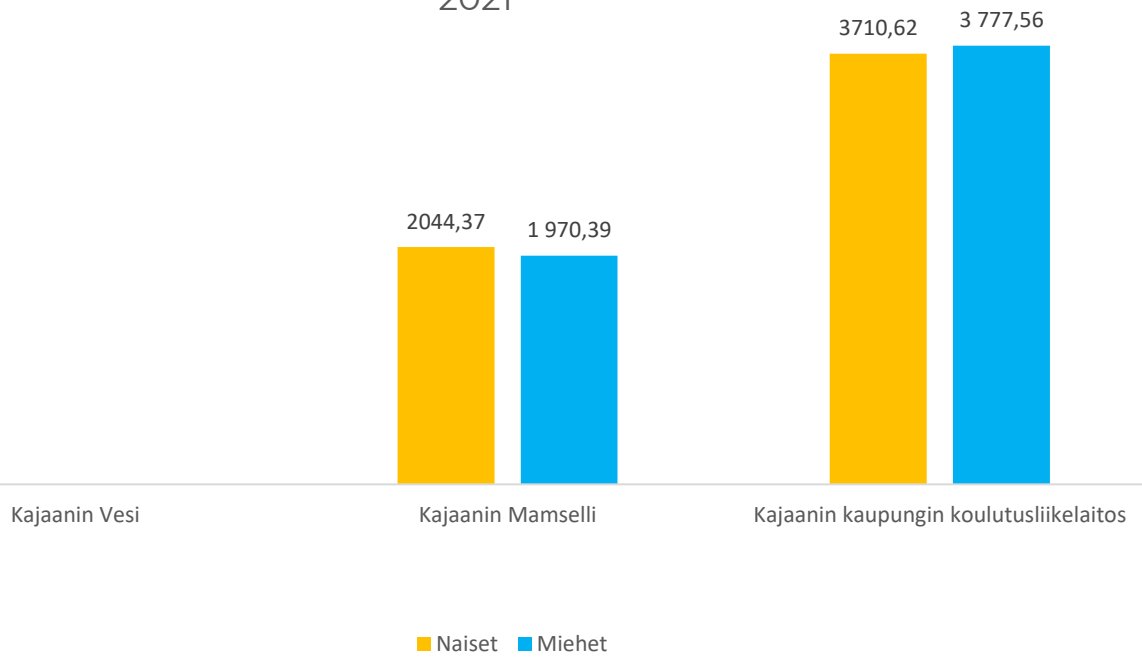

KVTES:n tehtäväkohtaisen palkan määräytymisperusteena on ensisijaisesti viranhaltijan/työntekijän tehtävän vaativuus. Näin ollen palkkaeroa tehtäväkohtaisessa palkassa selittää pikemminkin työn vaativuuden arvioinnin kautta määritellyt vaativuuserot kuin sukupuoli. Kunnallisen teknisen henkilöstön palkkaus määräytyy myös työn vaativuuden perusteella. OVTES:n puolella on myös käytössä tehtävän vaativuuden arviointijärjestelmä.

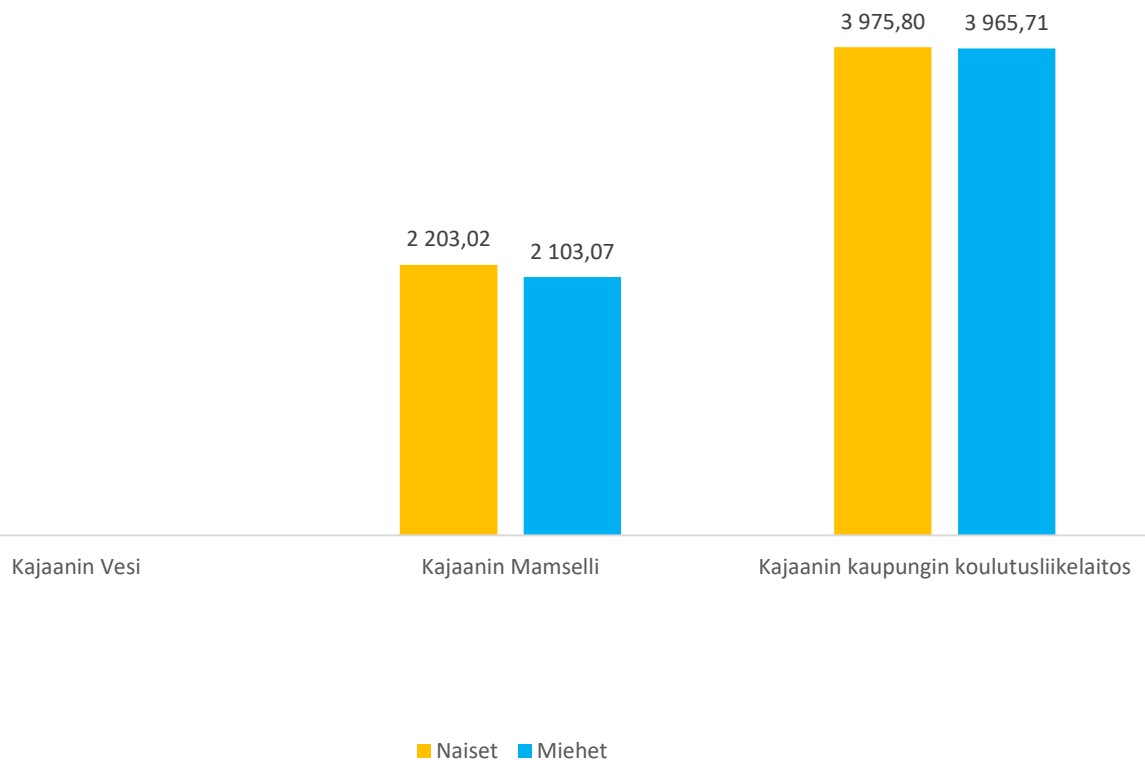
Kaupungin liikelaitosten kokoaikaisen henkilöstön keskipalkat

Liikelaitos	Lukumäärä		Tehtäväkoht. palkka keskimäärin €/kk		Ero (N-M) €/kk	N/M %	Kokonaisansio keskimäärin €/kk		Ero N-M €/kk	N/M %
	Naiset	Miehet	Naiset	Miehet			Naiset	Miehet		
Kajaanin Vesi-liikelaitos	2	16								
Kajaanin Mamselli-liikelaitos	152	7	2044,37	1970,39	104,00	104	2 203,02	2 103,07	99,95	105
Kajaanin kaupungin koulutusliikelaitos	173	151	3710,62	3777,56	-66,94	98	3 975,80	3 965,71	10,09	100

Liikelaitokset tehtäväkohtainen palkka keskimäärin €/kk 2021

Liikelaitokset kokonaisansio keskimäärin €/kk 2021

4.2 Sukupuolijakauma toimialoittain ja tulosalueittain 31.12.2021

	Miehet	Naiset	Yhteensä	Miehet %	Naiset %
Kaupunginhallitus ja kaupungin johto	2	0	2	100	0
Hallintopalvelut	22	29	51	43	57
Henkilöstöpalvelut	2	7	9	22	78
Talouspalvelut	1	8	9	11	89
Elinvoimapalvelut	6	28	34	18	82
Yhteensä (kaupungin johto ja konsernipalvelut)	33	72	105	31	69
Sivistyslautakunta	0	1	1	0	100
Varhaiskasvatus	10	361	371	3	97
Perusopetus	95	367	462	21	79
Kulttuuripalvelut (kirjasto, museot, teatteri)	39	77	116	34	66
Nuorisopalvelut	7	18	25	28	72
Kaukametsä	33	76	109	30	70
Yhteensä (sivistystoimiala)	184	900	1084	17	83
Ympäristötekniinen hallinto	1	0	1	100	0
Maankäyttö, suunnittelu ja viranomaistointiminta	21	17	38	55	45
Kunnallistekniikka ja liikunta	57	12	69	83	17
Tilakeskus	45	2	47	96	4
Yhteensä (ympäristötekniinen toimiala)	124	31	155	80	20
Kainuun pelastuslaitos	194	10	204	95	5
Yhteensä (Kajaanin kaupunki)	341	1003	1344	25	75
Kajaanin Vesi-liikelaitos	16	2	18	89	11
Kajaanin Mamselli-liikelaitos	9	174	183	5	95
Kajaanin kaupungin koulutusliikelaitos	156	182	338	46	54
Yhteensä (liikelaitokset)	181	358	539	34	66
Yhteensä (Kajaanin kaupunki ja liikelaitokset)	522	1361	1883	28	72

5 Keskeytykset

5.1 Sairauspoissaolot

Vuonna 2021 sairauspoissaolopäivät vähentyivät koko kaupunkikonsernin osalta 7 % vuoteen 2020 verrattuna. Pudotusta sairauslomapäivien määrässä oli siis saman verran kuin vuonna 2020 vuoteen 2019 verrattuna. Sairauspoissaolojen kustannuksissa säästöä vuoteen 2020 nähden on tullut noin 300 000 euroa eli kokonaisuudessaan sopeuttamissuunnitelman mukainen säästötavoite 10% sairauspoissaolokustannusten vähentämisessä on toteutunut.

Poissaolojen kestoista voidaan huomata, että vuonna 2021 lyhyitä (1-3 päivää kestäviä) sairauslomia oli selkeästi enemmän vuoteen 2020 verrattuna. Tämä selittyy korona-ajan varovaisuudella sekä terveysturvallisilla toimilla, jossa kynnyksellä jäädä sairastamaan kotiin esimiehen luvalla on laskenut verrattuna aikaan ennen koronaviruspandemiaa. Vastaavasti pitkissä (91-180 päivää) sairauslomien määrä on laskenut vuoteen 2020 verrattuna, mitä voidaan pitää erittäin hyvänä kehityksenä. Esimiehiä on koulutettu yhdessä työterveyshuollon kanssa puuttumaan työkyvyn haasteisiin jo mahdollisimman varhaisessa vaiheessa, ja näin ollen sairauslomien pitkittymistä voidaan ehkäistä mahdollisimman hyvin.

5.1.1 Sairauslomien palkkakustannukset

	2021	2020	2019
Kajaanin kaupunki	1 358 769	1 560 522	1 631 444
Kajaanin Vesi –liikelaitos	16 633	9 772	5 966
Kajaanin Mamselli -liikelaitos	208 770	213 318	307 943
Kajaanin kaupunginteatteri -liikelaitos	0	60 517	28 820
Kajaanin kaupungin koulutusliikelaitos	191 731	236 809	313 050
Yhteensä	1 775 904	2 080 937	2 287 223

5.1.2 Sairauspoissaolot yhteensä työpäivinä

	2021	2020	muutos työpäivät	muutos %
Kajaanin kaupunki	13 269	14 390	-1 121	-8
Kajaanin Vesi -liikelaitos	139	84	55	40
Kajaanin Mamselli -liikelaitos	3 455	2 900	555	19
Kajaanin kaupungin koulutusliikelaitos	1 246	1 526	-280	-18
Yhteensä	18 109	19 417	-1 308	-7

Sairauspoissaolotyöpäivät ovat vähentyneet muutoin, mutta lisääntyneet Kajaanin Vesi ja Kajaanin kaupunginteatteri – liikelaitoksissa.

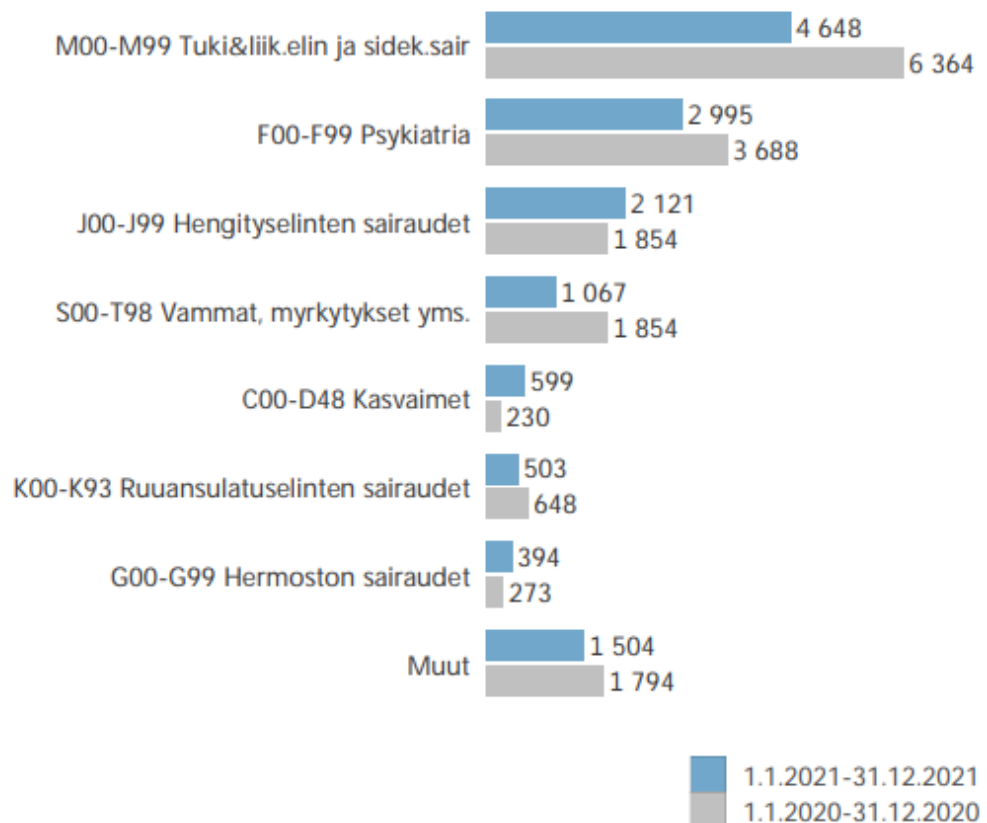
Sairauspoissaolot työpäivien keston mukaan

Vuosi	Työpäivä 1-3	Hlö lkm	Työpäivät 4-29	Hlö lkm	Työpäivät 30-60	Hlö lkm
2021	4407	1087	6739	559	2692	67
2020	3718	999	7249	571	2791	65
Vuosi	Työpäivä 61-90	Hlö lkm	Työpäivät 91-180	Hlö lkm	Työpäivät 181-999	Hlö lkm
2021	1279	17	1687	15	1554	7
2020	1155	16	2688	20	1451	6

Tyypillisimmät sairauspoissaolot ovat olleet kestoiltaan 4–29 päivän mittaisia. Lyhyiden 1–3 -työpäivää kestäneiden sairauslomapäivien määrä on pienentynyt huomattavasti vuodesta 2019. Vastaavasti pitkiä, yli 91 päivää kestäviä sairauspoissaoloja on ollut selvästi enemmän kuin vuonna 2019.

5.1.3 Sairauspoissaolot diagnoositiedoitain

SAIRAUSSPOISSAOLOPÄIVÄT DIAGNOOSIPÄÄRYHMITÄIN - TOP 8

Vuoden 2021 sairauspoissaoloista tyypillisimmät diagnoosit ovat tuki- ja liikuntaelinsairaudet, mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöt, ja hengityselinsairaudet yhdessä vammojen ja myrkytysten kategoriaan menevien poissaolojen kanssa.

5.2 Sairauspoissaolotyöpäivät keskimäärin/henkilötyövuosi kaupunki ja liikelaitokset 2019–2021

Kajaanin kaupungin sairauspoissaolot vaihtelevat ammattialoittain. Sairauspoissaolojen syitä selvitetään edelleen siellä, missä poikkeamat ovat huomattavan suuret. Suurin osa sairauspoissaoloista johtuu tuki- ja liikuntaelinten sairauksista sekä mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöistä.

Kaupunki ja liikelaitokset	2021	2020	2019
Kajaanin kaupunki	10,2	11,7	11,8
Kajaanin Vesi -liikelaitos	6,9	4,2	2,9
Kajaanin Mamselli -liikelaitos	22	19,5	15,4
Kajaanin kaupunginteatteri		10,4	4,5
Kajaanin kaupungin koulutusliikelaitos	3,9	5	7

Toimialoittain	2021	2020	2019
Kaupungin johto ja konsernipalvelut	14,9	13,5	13,8
Sivistystoimi	10,6	12,2	11,3
Ympäristötekniinen toimiala	6,8	8,6	14,7
Pelastustoimi	6,4	7,8	8,1

Esimiehet pystyvät parhaiten vaikuttamaan lyhyisiin, usein toistuviin sairauslomiin ottamalla asia puheeksi työntekijän kanssa. Aktiivisen tuen toimintamallissa ohjeistetaan, että esimiehen on otettava sairauspoissaolot puheeksi viimeistään silloin, kun työntekijällä on sairauspäiviä kolmen (3) kuukauden aikana enemmän kuin kolme 1–5 vrk:n sairauslomaa tai muulla tavoin huomiota herättävästi.

5.3 Henkilöstön palkattomat yksityisasiat

Palkattomat yksityisasiat	2021		2020	
	Kalenteripäivät	Työpäivät	Kalenteripäivät	Työpäivät
Kajaanin kaupunki	1 848	1 481	1 887	1 505
Kajaanin Vesi -liikelaitos	0	0	5	5
Kajaanin Mamselli -liikelaitos	156	149	157	153
Kajaanin kaupunginteatteri -liikelaitos	0	0	163	117
Kajaanin kaupungin koulutusliikelaitos	52	52	964	683
Yhteensä	2 056	1 682	3 176	2 463

5.4 Palkattomat vapaat säästöyistä

Palkattomat säästövapaat	2021	Eurot
Kajaanin kaupunki	323	32160,86
Kajaanin Vesi -liikelaitos		
Kajaanin Mamselli -liikelaitos	206	11101,41
Kajaanin kaupungin koulutusliikelaitos	51	5823,66
Yhteensä	580	49085,93

5.5 Poissaolojen palkkakustannukset v. 2021

	Sairaus- lomat	Työtapa- turmat	Perhe- vapaat	Koulutus	Muut vapaat	lomarahan vaihto vapaaksi
Kajaanin kaupunki	1358769	35 196	340 386	118 582	113 886	44 691
Kajaanin Vesi -liikelaitos	16 633	0	0	2 556	268	1 753
Kajaanin Mamselli -liikelaitos	208 770	23 240	39 006	9 243	14 803	668
Kajaanin kaupungin koulutusliikelaitos	191 731	12137	31168	60 095	74 271	1 778
Yhteensä v. 2021	1 775 903	70 573	410 560	190 476	203 228	48 890
Yhteensä v. 2020	2 080 937	92 682	372 787	240 456	338 593	0
Muutos 2021–2020	-305 034	-22 109	37 773	-49 980	-135 365	48 890

Muut vapaat sisältävät: virka- ja virantoimitusmatkat, työnohjaukset, palkkiovapaat, työkokeilut ja lääkärin määräämät tutkimukset.

6 Työ- ja työmatkatapaturmat

Työtapaturmien ja työmatkatapaturmien määrä ja sairauspäivät

Vuonna 2021 kaupungin ja liikelaitosten työntekijöille sattui 115 (kpl) työtapaturmaa, joista työpaikalla 97 ja työmatkalla 18. Työpaikkatapaturmien määrä kasvoi 43 (kpl) tapahtumalla, työmatkatapaturmat puolestaan vähenivät viidellä (5 kpl) tapahtumalla edelliseen vuoteen verrattuna.

Työtapaturmia valtakunnallisesti sattui tapaturmavakuutuskeskuksen mukaan kaikkiaan vuonna 2020 ennätysellisen vähän. Koronarajoitukset ja niistä seurannut yleinen talouden hiljeneminen vähensi työtapaturmia valtakunnan tasolla. Tapaturmavakuutuskeskuksen arvion mukaan työtapaturmien määrän ennustettiin nousevan vuonna 2021 (Tapaturmavakuutuskeskus/työtapaturmatilastot). Samansuuntainen kehitys on ollut nähtävissä myös Kajaanin kaupungin työtapaturmatapahtumissa vuonna 2021.

Työtapaturmista aiheutui kaupungin ja liikelaitosten työntekijöille vuonna 2021 yhteensä 731 sairauspäivää, mikä on 127 päivää vähemmän kuin vuonna 2020. Työtapaturmien keskimäärin sairauspoissaolonkesto on 6,4 työpäivää/tapahtuma, vakavilta työtapaturmilta vältyttiin.

Kajaanin kaupunki kilpailutti vuonna 2020 tapaturmavakuuttajat, vuoden 2021 alusta alkaen tapaturmavakuuttajana on toiminut If-vakuutus Oyj. If:n lääkärikumppanina toimivat Kajaanissa Suomen Terveystalo Oy ja Mehiläinen Oy. Tapaturmavakuutusten lisäksi Kajaanin kaupunki otti henkilöstölleen etätötyöskentelyä varten etätöyöakuutuksen.

Kajaanin kaupunki on panostanut työsuojelun ja työturvallisuuden kehittämiseen työn vaarojen selvittämisen ja arvioinnin prosessin mukaisesti Granite-ohjelman avulla. Tapaturmien välttämisen ennaktoivaksi toimenpiteeksi on kehitetty, Läheltä piti -ilmoitusten/turvallisuushavaintojen (Granite-ohjelmassa,) ilmoittamisen käytänteitä sekä niiden tutkintaa ja toimenpiteiden käynnistämistä.

Tavoitteena on työturvallisuuden ja työhyvinvoinnin jatkuva parantaminen sekä hyvien käytäntöjen laajentaminen ja jakaminen. Työsuojelun yhteistoimintahenkilöt ovat asiantuntijoina neuvoneet ja tukeneet työyhteisöjä, työntekijöitä ja esimiehiä arjen työsuojeluasioissa. Työsuojelun yhteistoimintahenkilöt ovat osallistuneet Aluehallintoviraston työsuojelutarkastuksiin ja työterveyshuollon työpaikkaselvityskäynneille, joissa seurataan työolojen terveellisyyttä ja turvallisuutta myös työ- ja työmatkatapaturmien osalta.

Työsuojelun toimintaohjelman 2020–2021 mukaisesti tapaturmatorjunnan yksi väline päivittäisjohtamisen ohella on työn vaarojen selvittäminen ja arviointi. Toimintaohjelman mukaan työyhteisöjen tehtävänä on lähijohtajan kanssa yhdessä arvioida, tunnistaa ja torjua tapaturmariskit. Ensisijainen huolehtimisvastuu työturvallisuusasioissa on työnantajalla.

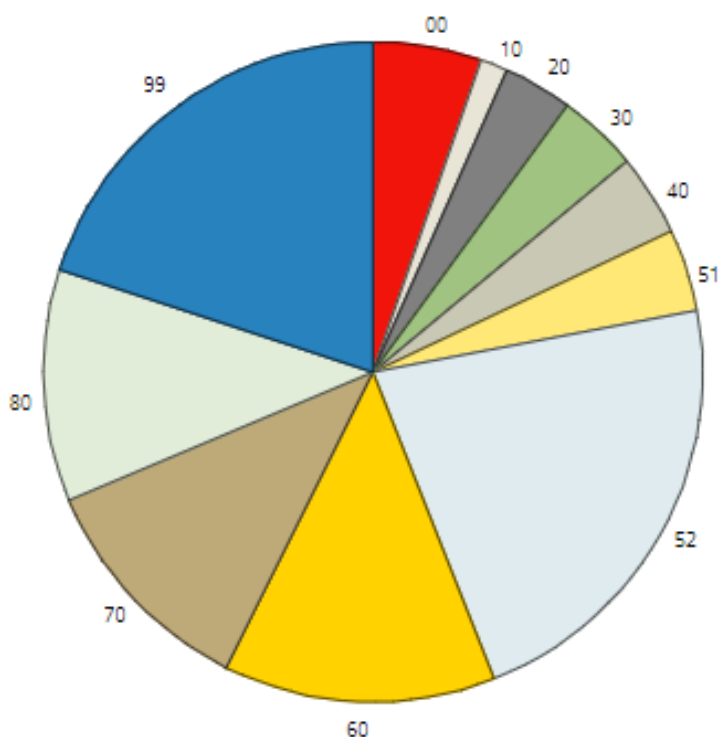
Työntekijän on kuitenkin noudatettava työnantajan ohjeita, huolellisuutta, turvallisia työmenetelmiä ja -tapoja sekä käytettävä asianmukaisia suojaimia tapaturmien ehkäisemiseksi. Työntekijän on kuitenkin noudatettava turvallisia työmenetelmiä, käytettävä asianmukaisia suojaimia ja ilmoitettava havaitsemistaan turvallisuuspuutteista.

6.1 Työtapaturmat Kajaanin kaupunki ja liikelaitokset

Työtapaturma	2017	2018	2019	2020	2021
Kajaanin kaupunki	58	71	67	40	71
Kajaanin Vesi -liikelaitos	1	0	0	0	3
Kajaanin Mamselli -liikelaitos	12	23	14	7	14
Kajaanin kaupunginteatteri -liikelaitos	4	2	2	1	
Kajaanin kaup. koulutusliikelaitos	21	19	15	6	9
Yhteensä	96	115	98	54	97

If-vakuutus ei koodaa poikkeamaa (liikkumistapa, sattumistapa) kuin työssä sattuneiden tapaturmien osalta. Työmatkatapaturmien osalta poikkeamaa ei ilmoiteta. IF-vakuutuksen käytäntö perustuu EU:n tilastoimisojheeseen (ESAW), jota Suomessa noudatetaan.

Työpaikkatapaturmat poikkeaman mukaan 01.01.2021-31.12.2021 sattuneista tapaturmista:

Poikkeama	Lukumäärä	%-osuus
10 Sähköhäiriö, räjähdys, tulipalo	2	1
20 Aineen valuminen, purkautuminen, vuotaminen, höyrystyminen, pö	5	3
30 Aiheuttajan rikkoutuminen, putoaminen, liukuminen, törmäminen	6	4
40 Laitteen (odottamaton käynnistyminen, häiriönpoisto), työkalun	6	4
51 Henkilön putoaminen alemmalle tasolle	6	4
52 Henkilön liukastuminen, horjahtaminen, kompastuminen	33	22
60 Terävään esineeseen astuminen, takertuminen, itsensä kolhimine	20	13
70 Henkilön äkillinen fyysinen kuormittuminen (nostaessa, työntäe	17	11
80 Väkivalta (ihmisen tai eläimen aiheuttama), järkyttävä tilanne	17	11
99 Muut luetteloidumattomat poikkeamat	30	20
00 Ei tietoa	8	5

Työtapaturma vahingoittumistapa	2017	2018	2019	2020
Kuumuus (aineen, esineen tai ympäristön lämpötilan aiheuttama)	0	2	5	1
Sähköisku	0	1	0	0
Vaaralliset aineet iholle tai silmiin	1	0	0	0
Vaaralliset aineet hengittämällä (seurauksena myrkytysoireet tai sisäelinvauriot)	0	0	0	0
Iskeytyminen kiinteää pintaa tai liikkumatonta aiheuttajaa vasten	15	34	23	23
Liikkuvan osan aiheuttama tapaturma tai siihen törmäminen	7	9	4	9
Leikkaavan, terävän tai karheen esineen aiheuttama tapaturma	6	8	7	4
Puristuminen ja ruhjoutuminen	0	7	4	2
Henkilön äkillinen fyysinen kuormittuminen	10	21	7	4
Eläimen tai ihmisen purema, potku jne.	4	13	12	2
Muut luettelemattomat vahingoittumistavat	7	11	9	0
Tuntematon tilastoarvio	8	6	0	7
Vahingon tavasta ei tietoja vahinkoselvityksessä	0	3	27	2
Yhteensä	58	115	98	54

Työmatkatapaturma	2017	2018	2019	2020	2021
Kajaanin kaupunki	13	15	21	15	13
Kajaanin Vesi -liikelaitos	1	0	0	1	
Kajaanin Mamselli -liikelaitos	9	7	3	3	5
Kajaanin kaupunginteatteri -liikelaitos	2	0	2	1	
Kajaanin kaup. koulutusliikelaitos	7	4	9	3	
Yhteensä	32	26	35	23	18